Sayı – 24

Harp Mecmuası

Yıl – 2

Kanunıevvel 1333

Rebiulevvel 1336

Harp Mecmuası

Kanunievvel, 1333
Rebiulevvel1336)

T.C. BAŞBAKANLIK
BASIN YAYIN VE ENFORMASYON
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Muhterem Kar'ilere:

Mecmuamız bu 24'üncü sayısıyla birinci cildini ikmal etmiş oluyor. Gerçi bir yıllık yirmi dört nüsha itibar edildiğine göre tarih-i intişarından itibaren birinci yıl hitamında cild-i evvelin dahi itmamı icab idiyor ise de mecmuamızın mucib-i şükran olan rağbet-i umumiyeye birdenbire mazhariyetinden naşi aded-i tab'ının on beş binden yirmi otuz bine tezyid ve iblağına mecburiyet elvermeğle beraber nefaset-i tab' ve mükemmeliyet-i mündericat ve elvah ve tasaviri hüsn-i temsil ve intihab gibi nukat-ı esasiyenin muhafazasını da elden bırakmayarak gördüğü rağbet nisbetinde her defa-i intişarında bir hatve-i terakki ve tekamül atmağı kendisine bir vazife-i şükran bilmesiyle bidayet-i intişardan hâle doğru mütezayid bir gallâ ve nedret kesb eden mevad-ı ibtidaiyye ve malzeme-i tab'iyyeye rağmen mecmuamızın başlıca kağıdını en mükemmel (papya kuşe) cinsine tahvil ve sonra aynı cinsden kalın, dört sahifelik musavver bir kap ile de tezyin ve min haysi'l-mecmu' bir nüshayı yirmi sahifeye iblağ eylediğini tahdisen zikr edebilirse - içinde yaşadığımız şu harb senelerinde bilhassa musavver bir risale-i mevkute için ne azim müşkilat iktiham edilmiş olacağı ayanen görüleceği cihetle - yirmi dört nüshasını yani birinci cildini ikinci sal-i hayatında ikmal ve itmam edişinde mecmuamız ma'zur ve ma'fuv tutulmaya kendisini layık zann eder.

Abonelerimize:

[Yeni şerait-i muamele ve iştirak kabın 3'üncü sahifesinde]

İşbu nüsha-i münteşire ile evvelce ilk sayıdan itibaren bir senelik abone kayd olunan abonmanlar hitam bulmuşdur. 25'inci sayıdan bidâ' ile 48'inci sayıya kadar bir senelik veya altı aylık abone bedeli peşinen ve yeni şeraitimize tevfikan gönderilmedikce abone kayd ve irsalata mübaşeret olunmaz.

Mukaddema müte'addid nüshalarımızla ilan olunduğu üzre on beş kuruş bedel-i iştirakle birinciden yirmi dördüncü sayıya kadar abone kayd edilmiş zevatdan şimdiye kadar (yedi kuruş) abone fark fiyatını göndermemiş olanların 16'ncı sayıdan sonra kaydları artık kapadılmış ve hesabları takas edilmişdir. Badema işbu yedi kuruş fark ahz ve kabul olunmaz.

Antagol

Bakteriyolog Doktor Osman Şerefeddin Bey'in tertibi

Yüzlerce hasta tarafından tecrübe edilmiş en kat'î uyuz ilacıdır. Tarifnamesi beraberdir. Yeni postahane caddesinde Allahverdi Eczahanesi'nde ve başlıca eczahanelerde elli kuruş fiyatla satılır.

Osman Zeki

Türkiye'nin büyük terzi mağazası

1253 tarih-i tesisi

Beyoğlu cadde-i kebir numro: 378-380

Telefon mağaza 790; hanımlar için salon: 240

محترم قارئلره :

مجموعه‌مز بو ٢٤ نجی صاییسیله برنجی جلدینی اکمال ایتمش اولیور . کرچه بر ییللق یکرمی درت نسخه اعتبار ایدلدیکنه کوره تاریخ انتشارندن اعتباراً برنجی ییل ختامنده جلد اولك دخی اتمامی ایجاب ایدییورایدیسه‌ده مجموعه‌مزك موجب شکران اولان رغبت عمومیه‌یه بردنبره مظهریتندن ناشی عدد طبعنك اون بش بیکدن یکرمی اوتوز بیکه تزیید وابلاغنه مجبوریت الویرمکله برابر نفاست طبع ومکملیت مندرجات والواح وتصاویری حسن تمثیل وانتخاب کبی نقاط اساسیه‌نك محافظه‌سنی‌ده الدن براقمه‌یرق کوردیکی رغبت نسبتنده هر دفعهٔ انتشارنده بر خطوهٔ ترقی وتکامل آتمغی کندیسنه بر وظیفهٔ شکران بیلمسیله بدایت انتشاردن حاله طوغری متزاید بر غلا وندرت کسب ایدن مواد ابتدائیه ولوازمهٔ طبعیه‌یه رغماً مجموعه‌مزك باشلوجه کاغدینی اك مکمل (پاپیه قوشه) جنسنه تحویل وصوکرا عینی جنسدن قالین ، درت صحیفه‌لك مصور بر قاب ایله‌ده تزیین ومن حیث‌المجموع بر نسخه‌یی یکرمی صحیفه‌یه ابلاغ ایلدیکنی تحدیثاً ذکر ایده‌بیلیرسه ـ ایچنده یشادیغمز شو حرب سنه‌لرنده بالخاصه مصور بر رسالهٔ موقوته ایچون نه عظیم مشکلات اقتحام ایدلمش اوله‌جغی عیاناً کوریله‌جکی جهتله ـ یکرمی درت نسخه‌سنی یعنی برنجی جلدینی ایکنجی سال حیاتنده اکمال واتمام ایدیشنده مجموعه‌مز معذور ومعفو طوتلمغه کندیسنی لایق ظن ایدر .

آبونه‌لریمزه :

[یکی شرائط معامله واشتراك قابك ٣ نجی صحیفه‌سنده]

اشبو نسخهٔ منتشره ایله اولجه ایلك صاییدن اعتباراً بر سنه‌لك آبونه قید اولنان آبونمانلر ختام بولمشدر . ٢٥ نجی صاییدن بدأ ایله ٤٨ نجی صاییه قدر بر سنه‌لك ویا آلتی آیلق آبونه بدلی پشیناً ویکی شرائطمزه توفیقاً کوندرلدکجه آبونه قید وارسالاته مباشرت اولنماز .

مقدما متعدد نسخه‌لریمزله اعلان اولندیغی اوزره اون بش غروش بدل اشتراکله برنجیدن یکرمی دردنجی صاییه قدر آبونه قید ایدلمش ذواتدن شمدی‌یه قدر (یدی غروش) آبونه فرق فیاتنی کوندرمه‌مش اولانلرك ١٦ نجی صاییدن صوکرا قیدلری ارتق قپادلمش وحسابلری تقاص ایدلمشدر . بعدما اشبو یدی غروش فرق اخذ وقبول اولنماز .

عثمان ذکی

ترکیه‌نك اك بیوك ترزی مغازه‌سی

١٢٥٣ تاریخ تأسیسی

بك اوغلی جادهٔ کبیر نومرو : ٣٧٨ — ٣٨٠

تلفون مغازه ٧٩٠ ؛ خانملر ایچون صالون : ٢٤٠

آنتاغول

باقتریولوغ دوقتور عثمان شرف الدین بکك ترتیبی

یوزلرجه خسته طرفندن تجربه ایدلمش اك قطعی اویوز علاجیدر . تعریفنامه‌سی برابردر . یکی پوسته‌خانه جاده‌سنده الله‌وردی اجزاخانه‌سنده وباشلیجه اجزاخانه‌لرده اللی غروش فیاتله صاتیلور .

Sayı – 24

Harp Mecmuası

Yıl – 2

Fiyatı: 3 kuruş

Kanunıevvel 1333

On beş günde bir çıkar asker ve
muharebeden bahs eder risale-i musavvere

Rebiulevvel 1336

Kafkas cephesinde kızaklı bölük efradımız: Tehlikeli kar denizinde yüzerlerken

حرب مجموعه‌سی

صايى – ٢٤

ييل – ٢

فیئاتی : ٣ غروش

كانون‌اول ١٣٣٣

اون بش كونده بر چیقار عسكر و محاربه‌دن بحث ایدر رساله مصوره

ربیع‌الاول ١٣٣٦

قفقاس جبهه‌سنده قیزاقلی بلوك افرادمز: تهلكه‌لی قار دكزنده یوزرلركن

IRAK'TA KUTÜ'L-AMÂRE ŞARKINDA SÂBİSİ MEYDAN MUHAREBESİ

24 Şubat 331

Öteden beri nişancılığıyla maruf olan şanlı Birinci Alay; Çanakkale'de, Arıburnu, Kirte ve Kerevizdere cephelerinde uhdesine tevdî olunan vazâif-i harbiyeyi kemâl-i şerefle ifâdan sonra Irak Cephesi'ne teveccüh etmiş ve uzun bir yürüyüşü müteâkip Sâbisi Tepe'nin 6 km şimâl-i garbiyesindeki Makasıs Kalesi civarında çadırlı ordugâha girmişti. Ertesi günü tathirât ile iştigâl etmiş ve medîd bir yorgunluğun yegâne istirahat günü bu olmuştu.

24 Şubat 331 sabahı şafakla beraber Sâbisi Tepe üzerinde infilâk

Karlı sahalarda bir kıt'a-i askeriyemiz

eden top mermileri bu alay için yeni bir saha-i şerefin ihzar edilmekte olduğunu bildiriyordu. Düşman Kutü'l-Amare'de mahsur olan "Townsand" ordusunu kurtarmak emeliyle uzun zamandan beri hazırlanmış ve bir gece yürüyüşle ansızın Sâbisi Tepe önüne gelmiş idi. Ber-mûtâd erken uyanan ve her zaman bir muharebeyi kabûle hazır bulunan bu kahraman alay, düşmanın zuhûr-ı nâgehânisine karşı kolordu kumandanından aldığı emre imtisâlen pek az bir zamanda silâh başı ederek hemen "top sadâsına doğru" yola koyuldu. Dört kilometre ilerleyince düşmanın şiddetli topçu âteşiyle selâmlandı. Bu tarz istikbâle zâten alışık olan alay derhâl açılarak yürüyüşünü tesri' etti. Ve yarım saat sonra Sâbisi Tepe'ye vardı. Zamanın darlığı ve ehemmiyeti hasebiyle top ateşi altında hayvanından inmeye bile vakit bulamayan alay kumandanı Talat Bey, lüzûm gördüğü noktaya süratle yetişiyor ve şifâhî emirlerle taburlarını icab eden mahallere sevk ediyordu. Bu sırada düşmanın sağ cenahından ilerleyen bir ihâta kolu göründü. Alayın bir taburu bunu tevkife memûr oldu. Derhâl açılan müessir bir ateş karşısında düşman şaşaladı. Pek fâik olan bu ihâtâ koluna karşı diğer bir taburumuz da hatt-ı harbe dahil oldu. Top, piyade, makineli tüfek ateşi altında asla fütur etmeyen bu askeri İngilizler tanımakta gecikmedi. Çünkü henüz Irak çöllerine yetiştiğini zannetmedikleri bu kahraman alayın kıymet-i askeriyesini, metânet-i dilîrânsini Çanakkale'de birkaç acı tecrübelerle anlamışlardı. Sağ cenahta öğleden sonra üçe kadar devam eden bu tecrübe dahi düşmana iki binden ziyâde maktüle mâl oldu. Bunun birkaç misline bâliğ olan mecruhları da dahil-i hesap edilirse o günü düşmanın yediği sille-i kâhirenin ehemmiyeti anlaşılır. Düşman

Kıt'a kumandanları intizarda

Kızaklı bir keşif kolu vazifede

bu acı tecrübeden sonra artık ihâtâdan beklediği muvaffakiyetin zevaline kâni olmuş ve fakat Kutü'l-Amare mahsurunu kurtarmak için "her çe bâd âbâd" bir defa da cepheden tecrübe-i tâlie lüzum görmüş idi. Bunun için de ber-mûtâd sürekli ve şiddetli bir bombardımana ihtiyaç var. Öğleden sonra saat 4'te hatt-ı muharebedeki bütün topları Sâbisî Tepe'ye tevcih etti. Bir saat kadar devam eden müthiş bir bombardıman neticesinde tepenin her tarafı delik deşik olmuş, mermi isabet etmeyen hemen hiçbir mahal kalmamış idi. Bu esnada Sâbisi Tepe tozduman bulutlarla cehennemî bir volkan hâlini almıştı.

Düşman artık bu tepede hiçbir canlı mahluk kalmadığına kâni olarak hücum için tahsis ettiği satırlı alayı (bu alayın bütün efrâdında İngiliz medeniyetini temsil eden büyük birer satır var idi) ava çıkarmaya bile lüzum görmeden yol kolunda ilerletti. Dicle kanalının temin ettiği mestûriyetle 800 metreye kadar görünmeden yaklaşan bu hücum kolu, artık açıktan ilerlemek mecburiyetinde idi. Sâbisi Tepe'nin sağ eteğindeki siperlere yerleşen ve bir saatten beri Sâbisî Tepe üzerinde patlayan binlerce şarapnel ve danelerin rengârenk

Kafkas cephesinde ordunun fakirlere iaşe tevzi' kulubesi

عراقده كوت الاماره شرقنده سابسى ميدان محاربه سى

۲۴ شباط ۳۳۱

قطعه قوماندانلرى انتظارده

قارلى ساحه لرده بر قطعهٔ عسكريه مز

قيزاقلى بر كشف قولى وظيفه ده

قافقاس جبهه سنده اردونك فقيرلره اعاشه توزيع قلبه سى

fedakârlık, şahsiyet-i maneviyesi ile asker üzerinde husûle getirdiği tesir-i rûhânî hakîkaten pek büyük idi. Mûmaileyhin kisve-i rûhâniyesi ile düşman üzerine savleti ve şehitlerden birinin silâhıyla takip ateşine iştirakı ruh-ı milleti iftiharla dolduracak hamasetlerdendi. Henüz silâhını kullanmaya kendinde kuvvet gören yaralıların da alkanlar içinde ateşe devamı ve bilhassa sıhhiye efrâdının ellerine geçirdikleri şehit tüfekleri ile arkadaşlarının intikamını almakta gösterdikleri tehâlük, o hamâsetlerin birer şekl-i bülendi idi. Sıhhiye onbaşısı Eriklili Osman, düşman üzerine derin bir hiss-i intikamla kurşun yağdırırken bir aralık sağına baktı o esnada yanına gelmiş olan bölük kumandanını gördü. Vazife-i sıhhiyesini böyle müstesna zamanlarda bile terk etmeyi bir kabahat add ederek tüfeğinde kalan daha 3 fişeği atmak için müteheyyic bir kalb ile yalvardı. Osman Onbaşı son kurşununu atarken artık herşey olup bitmiş, düşmanın bu hücum kolundan yalnız kırk elli kadarının belki de hafif yaralı olarak, Dicle kanalına can atabildikleri görülüyordu. Daha geriden baş gösteren ikinci bir hücum kolu ise bu müthiş akibetin pek yakında şahidi olduğundan Türk siperlerine hücumunu tazelemeye cesaret edemedi. Ve biraz sonra gözden kayboldu. Bu esnada gurûb etmekte bulunan güneş, düşmanın seyyar ve mahsur ordularının ufûl eden emellerini pek hazin bir eda ile tanzir ediyordu.

dumanlarını kemâl-i metânet ve lakâydıyla seyreden 10. bölük, düşman hücumunu sabırsızlıkla bekliyor idi. Bunun için de tamamı ile hazır ve bilhassa bol cephaneye mâlik idi. Hücum kolu hiç de beklemediği şiddetli bir ateş karşısında biraz bocaladı ise de hedefine doğru yürümekte kusur etmedi. Ve her adımda bir nefer ziyanına rağmen 800 metrelik bir mesafeyi aynı yürüyüşle kat etti. Yandan fazla zayiatına mukabil 10. bölüğün 30 adım gerisinde ve tepe üzerindeki 2. siper hattını işgal etti. Bölük kumandanı siperin arkasından ateş emrini verdi. 20-30 adımlık mesâfeden 20 dakika kadar devam eden bu kanlı ve heyecanlı muharebeye süratle hitam vermek yani düşmanı tard etmek lâzım geliyordu. 10. bölüğün dağı gerisinde ihtiyatta bulunan 9. bölük bu fırsatı kaçırmadı. Şiddetli bir ateşten sonra düşmanın sağ yanından hücuma kalkarak tam zamanında 10. bölüğün imdadına yetişti. Her iki bölüğün müşterek savletleri düşmana Çanakkale derslerini tekrar ediyordu. Göğüs göğüse yapılan bu kanlı müsâdemeye, bu şiddetli mübârezeye İngilizler bittabi dayanamazdı. Dağdan başlayan bozgunluk süratle sola doğru sirayet etti. Ve gariptir ki düşman yine geldiği gibi toplu olarak, fakat bu sefer gayri muntazam bir kitle halinde, kaçmaya başladı. Bu hücum kolunun bakıyyetü's-süyûfu da şiddetli ateş altında kâmilen eridi. İhtiyat bölüğü ile beraber hücuma kalkan 10. Tabur İmamı Hacı Emin Efendi'nin bu esnada gösterdiği

Kafkas cephesinde karlı tepede bir mitralyöz bölüğümüz vazifede

Fırka 12 kumandanı Mürsel Bey ve maiyyeti kızakla kıt'âtı teftişe giderken

Kar içinde ağırlık müfrezesi

Kızakla nakliyat

دومانلرينى كمال متانت ولاقيدى ايله سير ايدن اوننجى بلوك، دشمنك هجومنى صبرسزلقله بكله‌يور ايدى. بونك ايچون‌ده تماميله حاضر وبالخاصه بول جبخانه‌يه مالك ايدى. هجوم قولى هيچ ده بكله‌مديكى شدتلى بر آتش قارشيسنده بر آز بوجالادى ايسه‌ده هدفنه دوغرو يورومكده قصور ايتمه‌دى. وهر آديمده بر نفر ضياعنه رغماً سكز يوز متره‌لك بر مسافه‌يى عينى يورويشله قطع ايتدى. ياريدن فضله ضايعاته مقابل اوننجى بلوكك اوتوز آديم كريسنده و تپه اوزرنده‌كى ايكنجى سپر خطنى اشغال ايتدى. بلوك قومانداني سپرك آرقه‌سندن آتش امرينى ويردى. ٢٠:٣٠ آديملق مسافه‌دن يكرمى دقيقه قدر دوام ايدن بو قانلى وهيجانلى محاربه‌يه سرعتله ختام ويرمك، يعنى دشمنى طرد ايتمك لازم كليوردى. اوننجى بلوكك طاغى كريسنده احتياطده بولونان طقوزنجى بلوك بو فرصتى قاچيرمادى. شدتلى بر آتشدن صوكره دشمنك صاغ يانندن هجومه قالقارق تام زماننده اوننجى بلوكك امدادينه يتيشدى. هر ايكى بلوكك مشترك صولتلرى دشمنه چناق قلعه درسلرينى تكرار ايديوردى. كوكس كوكسه ياپيلان بو قانلى مصادمه‌يه، بو شدتلى مبارزه‌يه انكليزلر بالطبع دايانامازدى. طاغدن باشلايان بوزغونلق سرعتله صوله طوغرى سرايت ايتدى. وغريبدر كه دشمن ينه كلديكى كبى طوپلو اولارق، فقط بو سفر غير منتظم بر كتله حالنده، قاچمغه باشلادى. بو هجوم قولنك بقية السيوفى‌ده شدتلى آتش آلتنده كاملاً اريدى. احتياط بولوكيله برابر هجومه قالقان اوننجى طابور امامى حاجى امين افندينك بو اثناده كوستردیكى

فدا كارلق، شخصيت معنويه‌سيله عسكر اوزرنده حصوله كتيرديكى تأثير روحانى حقيقةً پك بيوك ايدى. مومى اليهك كسوهٔ روحانيه‌سيله دشمن اوزرينه صولتى و شهيدلردن برينك سلاحيله تعقيب آتشنه اشتراكى روح ملتى افتخارله طولديره‌جق حماسترلردندى. هنوز سلاحنى قوللانمغه كنديده قوت كورن يارالیلرك‌ده آل قانلر ايچنده آتشه دوامى و بالخاصه صحيه افرادينك اللرينه كچيردكلرى شهيد توفنكلريله آرقداشلرينك انتقامنى آلمقده كوستردكلرى تهالك، او حماستلرك برر شكل بلندى ايدى. صحيه اونباشيسى اركلیلی عثمان، دشمن اوزرينه درين بر حس انتقامله قورشون ياغديرركن بر آره‌لق صاغنه باقدى. او اثناده يانينه كلمش اولان بلوك قومانداننى كوردى. وظيفهٔ صحيه‌سنى بويله مستثنا زمانلرده بيله ترك ايتمكى بر قباحت عد ايده‌رك توفنكنده قالان دها اوچ فشنكى آتمق ايچون متهيج بر قلب ايله يالواردى. عثمان اونباشى صوك قورشونى آتاركن ارتق هر شى اولوب بتمش، دشمنك بو هجوم قولندن يالكز قرق اللى قدرينك بلكه‌ده خفيف يارالى اولارق، دجله قنالنه جان آتابيلدكلرى كورولیور ايدى. دها كريدن باش كوسترن ايكنجى بر هجوم قولى ايسه بو مدهش عاقبتك پك ياقيندن شاهدى اولديغندن تورك سپرلرينه هجومى تازه‌له‌مكه جسارت ايده‌مه‌دى، وبراز صوكره كوزدن غائب اولدى. بو اثناده غروب ايتمك اوزره بولونان كونش، دشمنك سيار و محصور اوردولرينك افول ايدن املرينى پك حزين بر ادا ايله تنظير ايديوردى.

قفقاس جبهه‌سنده قارلى تپه‌ده بر مترالیوز بلوكمز وظيفه‌ده

فرقه ١٢ قوماندانى مرسل بك و معيتى قيزاقله قطعاتى تفتيشه كيدركن

قار ايچنده آغيرلق مفرزه‌سى

قيزاقله نقليات

hikâyelerinden kalma derin bir kinin titrediğini hissederdi. Ona köyünün kış sohbetlerinde Moskof (muhanet ve nâmert) sıfatını veren ihtiyarların gayızlı hikâyeleri bir ateş sıcaklığıyla tesir etmiş ve kalbini yakmış idi.

Galiçya'da son günlerde Rus topçusunun mutadından pek fazla gürültü yapması, makineli tüfeklerin çığlığı Hüseyin Çavuş'a kudurmuş bir canavarın son nefesindeki harharaları gibi geliyor; erimeye mahkum yeni bir Rus hücumunun şan ve şeref saatlerinin başlangıcı hissini veriyordu. O biliyordu ki karşısındaki düşman, ecdadı ile asırlardan beri ölüm sahnelerinde çarpışan fırsat düşkünü, asırlık düşmandı. Nihayet Ruslar 1 Temmuz 333 günü uzun bir topçu hazırlığından sonra Galip 1(*) mıntıkasının cephe ve sağında boşalan birinci hat siperlerimize girmiş idi. Bu siperleri fasılasız ve cehennemî bir topçu ateşi altında mühim zâyiata rağmen uzun müddet elde bulunduran 10. bölükte artık zâyiat miktarını tenkis ve adeden pek fâik bir düşman hücumu karşısında hakiki müdafayı pek sevdiği süngüsüyle temin için 2. hat siperlere çekilmişti. Rus topçusu ateşle siperler sahasında huniler açıyor; makineli tüfekler makine gibi işliyor, 10. bölüğün az çok hasara uğrayan mütebaki kahramanları ise her şeyden ziyade ruhu bir metanet ve itidal-i deme dindarâne bir tevekkül ve itimat-ı nese merbut olan

1- Pertev Bey, 2- Erkan-ı harb reisi Kemal Bey, 3- Milis alay kumandanı Mustafa Bey Dersim aşairi bir kolordumuz karargahında

[*] Harb cephelerinde bazen huruf-ı hece tertibi ile bazen esma-i hâsse delâletiyle cephe hattı, tabya ve ateş idaresi nokta-i nazarına göre kısımlara tefrik olunur. (Galip) mıntıkası da o kısımlardan biridir.

Ortada: Üçüncü ordu sıhhiye reisi Miralay Tevfik Salim Bey, sağında: Mıntıka sertabibi Binbaşı Ahmed Fikri Bey, solunda: Muharrir Ahmed Rasim Bey.

Kahramanlar Tarihinden

GALİÇYA'DA "MÂFEVK SEVGİSİ"

İslâm ve Türk ananesinde harp ve zafer için pek canlı ve mebzul ilham membaları; ve bu membalardan sızarak halkın ruhuna nüfuz etmiş ve birer akîde halini almış pek ateşli kahramanlık ve fedakârlık sâikaları vardır. Cihan Harbi halkın ruhundaki bu kuvvetli ve feyizli temayüllerin inkişafına pek çok hizmet etti: Irak'ta, Sina'da, Kafkas'ta, Çanakkale ve Galiçya'da bu manevî sâikaların öyle nûrâni izlerine, öyle ulvî ve mesut akislerine vakıf oluyoruz ki, milletin ırsî ve ahlâkî faziletleri namına şâyân-ı fahr ü ibtihâcdır.

Ocağa muhabbet, arkadaşa sadakat, büyüğe itaat, âcize merhamet, ahde vefa, erliğe meclûbiyet ve sonra bütün bunların fevkinde padişah için fedakârlık gibi ictimaî hayat rabıtalarının salâbet ve samimiyetine nâfi olan hasletler hep Anadolu'nun yeşil köylerinde neşv ü nema bulur. Fırat'ın zümrüdîn sahillerinde, Murat'ın çağlayanları başında, Akdeniz'in köpüklü dalgaları karşısında erlik ve yiğitlik terennüm eden Anadolu delikanlılarının türkülerinde daima birer nakarat gibi işitilir. Menkabe-i celâdetini yazmak isteğimiz Y63 T3 K10'dan Çallı Ali oğlu Hüseyin Çavuş da güzel Anadolu'nun saf ve bâkir seması altında böyle mertlik ve erlik heyecanlarıyla yükselmiş bir ruhun sahibi bir vatan kahramanıdır. Bu kahraman, ne zaman Galiçya'nın semaya ser çeken şahikalarından Moskof içerilerine doğru baksa ruhunda elim bir hicranın, kalbinde 93 seferi

قهرمانلر تاریخندن « مافوق سوكیسی »

غالیچیاده

اسلام و تورك عنعنه‌سنده حرب و ظفر ایچون پك جانلی ومبذول الهام منبعلری ؛ وبو منبعلردن صیزه‌رق خلقك روحنه نفوذ ایتمش وبر عقیده حالنی آلمش پك آتشلی قهرمانلق و فداكارلق سائقلری واردر . جهان حربی خلقك روحنده‌كی بو قوتلی و فیضلی تمایللرك انكشافنه پك چوق خدمت ایتدی : عراقده ، سیناده ، قفقاسده ، چناق قلعه وغالیچیاده بو معنوی سائقلرك اویله نورانی ایزلرینه ، اویله علوی و مسعود عكسلرینه واقف اولیورزكه ملتك ارثی واخلاقی فضیلتلری نامنه شایان فخر وابتهاجدر .

اوجاغه محبت ، آرقداشه صداقت ، بیوكه اطاعت ، عاجزه مرحمت ، عهده وفا ، ارلكه مجلوبیت . . . وصوكره بتون بونلرك فوقنده پادشاه ایچون فداكارلق كبی اجتماعی حیات رابطه‌لرینك صلابت و صمیمیتنه نافع اولان خصلتلر هپ آناطولینك یشیل كویلرنده نشو و نما بولور ؛ فراتك زمردین ساحللرنده ، مرادك چاغلیانلری باشنده ، آق دكزك كوپوكلی طالغه‌لری قارشیسنده ارلك و یكیتلك ترنم ایدن آناطولی دلیقانلیلرینك توركیلرنده دائما برر نقرات كبی ایشیدیلیر . منقبهٔ جلادتنی یازمق ایستدیكمز ی٦٣ ط٣ ك١٠ دن چاللی علی اوغلی حسین چاوشده كوزل آناطولینك صاف و پاك سماسی آلتنده بویله مردلك وارلك هیجانلریله یوغرولمش بر روحك صاحبی ، بر وطن قهرمانیدر . بو قهرمان ، نه زمان غالیچیانك سمایه سر چكن شاهقه‌لرندن موسقوف ایچریلرینه دوغرو باقسه روحنده الیم بر هجرانك ، قلبنده ٩٣ سفری

١ — پرتو پاشا ، ٢ — اركان حرب رئیسی كمال بك ، ٣ — میلیس آلای قوماندانی مصطفی بك

درسیم عشائری بر قول اردومز قرارگاهنده

حكایه‌لرندن قالمه درین بر كینك تیتره‌دیكنی حس ایدردی . اوكا كوینك قیش صحبتلرنده موسقوفه (مخانت و نامرد) صفتنی ویرن اختیارلرك غیظلی حكایه‌لری بر آتش صیجاقلغیله تأثیر ایتمش وقلبنی یاقمش ایدی .

غالیچیاده صوك كونلرده روس طوپچیسنك معتادندن پك فضله كورولتی یاپمسی ، ماكنه‌لی تفنكلرك چیغلیغی حسین چاوشه قودورمش بر جانوارك صوك نفسنده‌كی خرخره‌لری كبی كلیور ؛ اریمكه محكوم یكی بر روس هجومنك شان و شرف ساعتلرینك باشلانغیجی حسنی ویریوردی . اوبیلیوردی كه قارشیسنده‌كی دشمن اجداد ایله عصرلردن بری اولوم صحنه‌لرنده چارپیشان فرصت دوشكونی ، عصرلق دشمندی . نهایت روسلر ١ تموز ٣٣٣ كونی اوزون بر طوپچی حاضرلغندن صوكره غالب - ١ [٠] منطقه‌سنك جبهه و صاغنده بوشالان برنجی خط سپرلرمزه كیرمش ایدی . بو سپرلری فاصله‌سز وجهنمی بر طوپچی آتشی آلتنده مهم ضایعاته رغماً اوزون مدت الده بولوندیران اوتنجی بلوكده آرتق ضایعات مقدارینی تنقیص وعدداً پك فائق بر دشمن هجومی قارشیسنده حقیقی مدافعه‌یی پك سودیكی سونكوسیله تأمین ایچون ایكنجی خط سپرلره چكلمشدی . روس طوپچیسی چیلغین بر آتشله سپرلر ساحه‌سنده خونیلر آچیور ؛ ماكنه‌لی تفنكلر ماكنه كبی ایشلیوردی . اوتنجی بلوكك آز چوق خساره اوغرایان متباقی قهرمانلری ایسه هر شیدن زیاده روحی بر متانت واعتدال دمه دیندارانه بر توكل و اعتماد نفسه مربوط اولان سونكو

اورتاده : اوچنجی اردو صحیه رئیسی میرالای توفیق سالم بك ، صاغنده : منطقه سر طبیبی بیكباشی احمد فكری بك ، صولنده : محرر احمد راسم بك .

سیواس هلال احمر خسته‌خانه‌سنده مسامرهٔ طبیه دوره‌سی كشادی مناسبتیله

[٠] حرب جبهه‌لرنده بعضاً حروف هجا ترتیبیله وبعضاً اسماء خاصه دلالتیله جبهه خطی ، تعبیه و آتش اداره‌سی نقطهٔ نظرینه كوره قسملره تفریق اولونور . (غالب -) منطقه‌سی ده اوقسملردن بریدر .

o cedelgâh-ı uzmâda küçük ve fakat ulvî yeni bir saha-ı celâdet daha belirdi. Hüseyin Çavuş'la Ali Usta'nın muhâcemat-ı mukâvemet-sûzuyla ile başlayan bu cenk ve cidâl, kan ve ateş kasırgalarıyla cüdâ müheyyic ve muazzam bir levha-i garra-yı hamâset şeklini aldı. İlk hamlede iki Rus neferi hâk-i helâke serilmiş, diğer ikisi de endişe-i hayatla yüzgeri etmiş idi. İkinci bir darbe ile bu iki düşman-ı akûr ve zelil de yuvarlandı.

Hüseyin Çavuş, Ali Usta o mahşer-i heycâ içinde başlı başına kahramanlar tarihinin bir faslını ibdâ ediyorlar; her iki hücumda hûn-ı a'dâ-yı rîzân ile menkâbe-i şân ü şereferine yeni ve hârika-engiz bir zeyl-i besâlet daha ilave eyliyorlardı. Bir an

hücumunu sabırsızlıkla bekliyorlardı. 10. bölükten zâbit vekili Cemil Efendi de boş kalan birinci hatta bir siper içinde kalmayı vazife icabı tercih etmişti. Cemil Efendi'nin yalnız kaldığını gören Ruslar ise, her taraftan saldırmaya başladılar. Cemil Efendi de Rusları kâh eline geçirdiği bombalarla kâh tabancasıyla dağıtıyor, yanına sokmuyor, bu suretle hem hayatını hem de bir kısım siperi müdafa etmiş oluyordu.

Ruslar şedît savletlerle Cemil Efendi'yi pek fena sıkıştırmışlardı. Bu hâl ile Cemil Efendi'nin az zaman sonra düşman süngüleri altında şehâdeti mukarrerdi. Hüseyin Çavuş, zâbitini, düşman tazyiki altında ve tehlikeli vaziyette görür görmez ruhundan kopan bir heyecan-ı fedâkarî ile imdadına şitap

Kafkas cephesinde: Kadınlarımız, sırtlarında cephe-i harbe erzak taşıyor

Fırka kumandanı ve maiyyeti bir seyyar hastahanede mecruh gazilerimizi ziyaretde

oldu ki şevk-i zaferle şirin-kâm olan bu iki er, kudretlerine fâik bir gayretle bütün sufûf-ı a'dâya savlet edecek bir cezbe-i rûha mazhar oldular. Fakat ne yazık ki Cemil Efendi müdafa-i nefse kudret-yâb olamayacak derecede mecruh olmuş idi. İfâte-i zamana lüzum yoktu. Esas maksada rücû ederek Cemil Efendi'yi mecrûhan bulundığı hatır-nâk vaziyetten artık halâs etmek zamanı gelmişti. Hüseyin Çavuş bağırdı: "Ali Usta! Daha beş tane Moskof kaldı. Cemil Efendi'ye hücum edecekler bunların ikisini öldürürsek üçünü kaçırırız. Hadi gayret!" dedi. Son iki süngü darbesini Ali Usta'nın sîne-i şehâmetine saplanan bir üçüncü düşman süngüsü tâkip etti. Ali Usta ile muhâsımı yan yana devrilirken Ali Usta'nın ruh-ı pürfütûhu da âsumâna yükselmiş, Allah'ına kavuşmuş idi. Hüseyin Çavuş arkadaşının ziyâından mütevellit yeni bir gayz ve intikam ile tecdid-i savlet ederek münhezim üç Rus neferini de firâra mecbur ve Cemil Efendi'yi der-âğûş ederek ikinci hat siperlerinde sıhhiye neferlerine teslim etti.

Kafkas cephesinde: Mühim bir tepede asker zeminliklerimiz ve öğle karavanası

ederek onu akûr düşmanların süngüsü altından kurtarmanın kendisi için kutsî bir vazife olduğunu derhatır etti. Bu tahattur 93'ün acıklı ve kindar mâceralarını, ateş-i intikam ile yanan mert ve şeci Türk kalbinin âli ve asîl temayüllerini bir daha ilham etmiş oldu.

Hüseyin Çavuş için gâye ancak zâbitinin halâsı idi. Bu âli maksada vusûl içinde kendisinde kâfi derecede nefse itimat, istihkâr-ı hayat gibi kahramanlığın azim ve savletini muvaffakiyetle tetvic edecek ruhî ve ahlâkî faziletler var idi. Bir refîk-i fedâkara olan ihtiyacını da 10. bölükte "Ali Usta" namı ile şöhret-yâb olan Berber Ali ile temin etti. Ali Usta ise azim ve cürette, şiddet ü savlette Hüseyin Çavuş'tan geri kalmayacak bir tıynette halk edilmiş mert ve şeci fedâkarândan idi. Hüseyin Çavuş'un: "Haydi! Ruslar zâbitimizi şehid edecekler. Kurtaralım." Hitab-ı merdânesi üzerine her iki arkadaş hüdâpesendâne bir savletle birinci hat siperlerine atıldılar. O andan itibaren

هجومنی صبرسزلقله بکلیورلردی. اوننجی بلوکدن ضابط وکیلی جمیل افندی‌ده بوش قالان برنجی خطده بر سپر ایچنده قالمغی، وضعیتی ایجابی ترجیح ایتمش ایدی. جمیل افندینك یالکز قالدیغنی کورن روسلر ایسه هر طرفدن صالدیرمغه باشلادیلر. جمیل افندی‌ده روسلری کاه الینه کچیردیکی بومبالرله، کاه طبانجه‌سیله طاغیتیور، یانینه صوقمیور، بو صورتله هم حیاتنی هم‌ده بر قسم سپری مدافعه ایتمش اولیوردی. روسلر شدید صولتلرله جمیل افندی‌یی پك فنا صیقشدیرمشلردی. بو حال ایله جمیل افندینك آز زمان صوکره دشمن سونکولری آلتنده شهادتی مقرردی. حسین چاوش، ضابطنی دشمن تضییق آلتنده وتهلکه‌لی وضعیتده کورور کورمز روحندن قوپان بر هیجان فداکاری ایله امدادینه شتاب

او جدلکاه عظماده کوچوك وفقط علوی یکی بر صحنهٔ جلادت دها بلیردی. حسین چاوشله علی اوسته‌نك مهاجمات مقاومتسوزیله باشلایان بو جنك و جدال قان و آتش قاصیرغه‌لریله جدا مهیج ومعظم بر لوحهٔ غرای حماست شکلنی آلدی. ایلك حمله‌ده ایکی روس نفری خاك هلاکه سریلمش؛ دیکر ایکیسی‌ده اندیشهٔ حیاتله یوزکری ایتمش ایدی. ایکنجی بر ضربه ایله بو ایکی دشمن عقور وذلیل‌ده یووارلاندی.

حسین چاوش، علی اوسته ... او محشر هیجا ایچنده باشلی باشنه قهرمانلر تاریخنك بر فصلنی ابداع ایدییورلر؛ هر ایکی هجومده خون اعدانی ریزان ایله منقبهٔ شان و شرفلرینه یکی وخارقه انکیز بر ذیل بسالت دها علاوه ایلیورلردی. بر ان

فرقه قوماندانی ومعیتی بر سیار خسته‌خانه‌ده مجروح غازیلرمزی زیارتده

قفقاس جبهه‌سنده: قادینلرمز، صیرتلرنده جبههٔ حربه ارزاق طاشیور

ایدرك اونی عقور دشمنلرك سونکوسی آلتندن قورتارمه‌نك کندیسی ایچون قدسی بر وظیفه اولدیغنی درخاطر ایتدی. بو مخطر ۹۳ ك آجیقلی وکیندار ماجرالرینی، آتش انتقام ایله یانان مرد و شجیع تورك قلبنك عالی و اصیل تمایلاتنی بر دها الهام ایتمش اولدی.

حسین چاوش ایچون غایه آنجق ضابطنك خلاصی ایدی. بو عالی مقصده وصول ایچون‌ده کندیسنده کافی درجه‌ده نفسه اعتماد، استحقار حیات کبی قهرمانلغك عزم وصولتی موفقیتله تتویج ایده‌جك روحی واخلاقی فضیلتلر وار ایدی؛ بر رفیق فداکاره اولان احتیاجی‌ده اوننجی بلوکده «علی اوسته» نامیله شهرتیاب اولان بربر علی ایله تأمین ایتدی. علی اوسته ایسه عزم وجرأتده، شدت وصولتده حسین چاوشدن کری قالمیه‌جق بر طینتده خلق ایدلمش مرد وشجیع فداکاراندن ایدی. حسین چاوشك: «هایدی! روسلر ضابطمزی شهید ایده‌جکلر. قورتارالم.» خطاب مردانه‌سی اوزرینه هر ایکی آرقداش خدا پسندانه بر صولتله برنجی خط سپرلرینه آتیلدیلر. او آندن اعتبارا

اولدی که شوق ظفرله شیرینکام اولان بو ایکی ار، قدرتلرینه فائق بر غیرتله بتون صفوف اعدایه صولت ایده‌جك بر جذبهٔ روحه مظهر اولدیلر. فقط نه یازیق که جمیل افندی مدافعهٔ نفسه قدرتیاب اوله‌میه‌جق درجه‌ده مجروح اولمش ایدی. افاتهٔ زمانه لزوم یوقدی؛ اساس مقصده رجوع ایده‌رك جمیل افندی‌یی مجروحاً بولندیغی خطرناك وضعیتدن آرتق خلاص ایتمك زمانی کلمشدی. حسین چاوش باغیردی: «علی اوسته! دها بش دانه موسقوف قالدی جمیل افندی‌یه هجوم ایده‌جکلر؛ بونلرك ایکیسنی اولدیررسه‌ك اوچنی قاچیررز. هایدی غیرت!» دیدی. صوك ایکی سونکو ضربه‌سنی علی اوسته‌نك سینهٔ شهامتنه صاپلایان بر اوچنجی دشمن سونکوسی تعقیب ایتدی. علی اوسته ایله مخاصمی یان یانه‌ده وریلیرکن علی اوسته‌نك روح پرفتوحی‌ده آسمانه یوکسلمش، اللهنه قاووشمش ایدی. حسین چاوش آرقداشنك ضیاعندن متولد یکی بر غیظ وانتقام ایله تجدید صولت ایده‌رك منهزم اوچ روس نفرینی ده فراره مجبور وجمیل افندی‌یی در آغوش ایده‌رك ایکنجی خط سپرلرنده صحیه نفرلرینه تسلیم ایتدی.

...

قفقاس جبهه‌سنده: مهم بر تپه‌ده عسکر زمینلکلرمز واوکله قراوانه‌سی

Şiir

BEYNELMİLELİYET VE MİLLİYET

Yanıyor kalbine âtinin oyulmuş bir ocak;
O ne mûnis ne mübarek bir alev, fecri'l-ocak!
Nurdan kollara kan saçılı alevler münkad,
Her çekiç darbesi bir fecr ediyorken îkâd
Gölgeler, ananeler paslı birer örs oluyor;
Cevv-i i'sara o darbeyle kıvılcım doluyor!
Düşüyor safsatalar, devriliyor vahimeler:
Pa-yı a'sara birer ariza olmuş kümeler!...
Yıkıyor hasn-ı hurafatı virüp hep el ele,
Yıldırım kollu ziya pençeli bir çok amele.
Doğuyor yerde seher sineli gök şaşaalı
Öyle bir belde ki ufkunda güneşler asılı!...
Kürrenin ma'rekesiz, mahkemesiz, mahbessiz
Sathı bir hulled hayali gibi ıssız sessiz...
Ne top avazesi kalmış ne kılıç şaşaası.
Unutulmuş yerin artık o asr-dide yası.
Artık eklil-i zafer yok, mütesavi başlar;
süngü yok, zaafa sıyanet uzatan kollar var.
Artık ittisale tehakküm edemez bir mermi;
kanı bir hale yayan vakanüvisin kalemi
Kuru bir dal gibi lebriz-i hazandır artık;
Bu kadar gözyaşı çokdur onu pek çok suladık.
Ayırıp herkesin amalını bayrak bu yası
Tığ-ı teshire çöken kanlı meraretli pası
Nazar-ı hayrete bir fecr-i mefahir yapacak
Şebb-i evham o da göklerde nihan olmuş, bak.
Birleşip cephelerin Hakk'a ibadet idişi
Kavramaz vahdet-i sani' denilen bir güneşi
Kubbeler, kengreler artık o suni gökler;
Çünkü taatgede-i arza şu tek kubbe yeter;
Çünkü ayat için anat ziyadır kelime;
Çünkü mabudu saçar her yere nigeht, nağme;
Hakk yapar neyr-i iman gibi leyl-i şirki
Huzme-i zatına menşur muhallil çünkü!
Her taraf velvelesiz, hailesiz, heykelsiz,
Ne kemikten kümeler var ne de huneyn bir iz;
Sade hislerle emellerle müzeyyendir yer..
Kadd-i mevzununu artık o vakur abideler
-İstihvanpare-i hem-nev'ime medyun olarak-
Haki tazyik edemez, tak zafersiz toprak!...
Silinip sine-i rayat-ı milelden şu boya,
Sarıyor her yeri tufan kesilen nur ve ziya!..

⁂

Ne dedim!.. Vahimedir nur ve ziyanın namı
Tuzlu mihrabımı, Kur'anımı, bez bayrağımı

1- Üçüncü Ordu Erkan-ı Harb Reisi Miralay Lütfi Bey
2- Rus Kafkas ordusu Erkan-ı harbiyye reisi General Mayor Vişinski
3- Erkan-ı harb Binbaşı Hüsrev Bey
4- Miralay Penze Nagar
5- Yüzbaşı Yakub Efendi

Erzincan'da ictima eden Osmanlı-Rus mütareke murahhasları

شعر

بين الملليت و مليت

يانيور، قلبنه آتينك اويولمش بر اوجاق ؛
اونه مونس نه مبارك بر آلو، فجر اولاجق!
نوردن قوللره قان صاچلى آلولر منقاد ،
هر چكيچ ضربه‌سى بر فجر ايديوركن ايقاد
كولكه‌لر ، عنعنه‌لر پاصلى برر اورس اولويور؛
جوّ اعصاره او ضربه‌يله قيويلجيم دولويور !
دوشيور سفسطه‌لر ، دوريليور واهمه‌لر :
پاى اعصاره برر عارضه اولمش كومه‌لر !...
ييقيور حصن خرافاتى ويروب هپ ال اله ،
ييلديريم قوللى ضيا پنچه‌لى برچوق عمله .
دوغيور يرده سحر سينه‌لى كوك شعشعه‌لى
اويله بر بلده كه افقنده كونشلر آصيلى !..
كره‌نك معركه‌سز ، محكمه‌سز ، محبسسز
سطحى بر خلد خيالى كبى ايصسز سسز ...
نه طوپ آوازه‌سى قالمش نه قليج شعشعه‌سى .
اونوتولمش يرك آرتيق او عصرديده ياسى .
آرتيق اكليل ظفر يوق ، متساوى باشلر ؛
سونكو يوق ، ضعفه صيانت اوزاتان قوللر وار .
آرتيق اتصاله تحكم ايده‌مز بر مرمى ؛
قانى بر هاله ياپان وقعه‌نويسك قلمى
قورو بر دال كبى لبريز خزاندر آرتيق ؛
بوقادار كوز ياشى چوقدر اونى پك چوق صولادق .
آييروب هركسك آمالى بايراق بو ياسى
تيغ تسخيره چوكن قانلى مرارتلى پاسى
نظر حيرته برفجر مفاخر ياپاجق
شب اوهام او ده كوكلرده نهان اولمش ، باق .
برلشوب جبهه‌لرك حقه عبادت ايديشى
قاوراماز وحدت صانع ده‌نيلن بر كونشى
قبه‌لر ، كنكره‌لر آرتيق او صنعى كوكلر ؛
چونكه طاعتكدهٔ ارضه شو تك قبه يتر ؛
چونكه آيات ايچون آنات ضيادر كلمه ؛
چونكه معبودى صاچار هر يره نكهت ، نغمه ؛
حق ياپار نير ايمان كبى ليل شركى
حزمهٔ ذاتنه منشور محلل چونكه!
هر طرف ولوله‌سز ، هائله‌سز ، هيكلسز ،
نه كميكدن كومه‌لر وار نه‌ده خونين بر ايز ؛
ساده حسلرله امللرله مزيندر ير ..
قد موزونى آرتيق او وقور آبده‌لر
ـ استخوانپارهٔ همنوعمه مديون اولارق ـ
خاكى تضييق ايده‌مز ، طاق ظفرسز طوپراق !...
سيلينوب سينهٔ رايات مللدن شو بويا ،
صاريور هر يرى طوفان كسيلن نور وضيا !..

⁂

نه‌ديدم!.. واهمه‌در نور وضيانك نامى .
توزلو محرابمى ، قرآنمى ، بز بايراغمى

١ — اوچنجى اردو اركان حرب رئيسى ميرآلاى لطفى بك .
٢ — روس قفقاس اردوسى اركان حربيه رئيسى جنرال مايور ويشينسكى .
٣ — اركان حرب بيكباشى خسرو بك .
٤ — ميرآلاى پنزه نغر .
٥ — يوزباشى يعقوب افندى .

ارزنجانده اجتماع ايدن عثمانلى - روس متاركه مرخصلرى

düşman, serdar-ı ekremin bu tertibatından da haberdar oldu. Çanak limanı önüne kalyonlar, çekdiriler ve fırkateler gönderdi, etrafı gece gündüz tarassudda bulundurdu, erzak ve mühimmat nakline şiddetle mani oldu. Fazıl Ahmed Paşa, maiyyeti erkanını topladı, birkaç gün uzun uzadı meşveret edildi. Nihayet, Hanya'daki on ikilerin üzerine meşhur deniz kahramanlarından Memizade Mehmed Paşa başbuğ tayin olundu. Memi Paşa'ya gönderilen mektub şu mealde idi:

"Düşman denen on iki pare çekdirisi rûz ve şeb Çanak limanı önünde firar etmeğle siz dahi Hanya limanında olan ümera-i derya çekdirileriyle üzerlerine varasınız inşaallahu te'ala avn-i bârî ile kalup kâsiye-i a'dâ-i dîne ra'b ve hırâs darı olup sefâin zehâir ve mühimmata mümanaat sevdasından el çeker."

Mehmed Paşa ise bu mektuba şu cevabı verdi:

"Bizim gemilerimizde olan levendât ancak esirleri zabt edebilirler. Düşman ile gereği gibi mukavemete kâdir olamazlar. Eğer gemilerimizin her birine ekall mertebe ordu-yı hümayundan yüzer nefer cenkci vaz' olunursa inşaallahu teala a'dâ-yı dîne mukavemet mümkündür."

Bu cevab üzerine paşanın arzusu tamamıyla yerine getirildi. Ordudan bin iki yüz nefer gönderildi. On ikiler, çekdirileriyle (Resmo) önlerinde bulunuyorlardı. Askerler çekdirilere taksim edildi. Düşmanın harekatına mani olmak için lazım gelen tertibat muntazaman alındı. Düşman bunu da haber almışdı: (İstinidye) limanında yirmi çekdiri ile kalyonları ve mavnaları vardı. Derhal bunları askerlerle techiz etdi. Akşamüzeri Çanak limanına doğru ilerledi. Gece, limanın önüne vasıl oldu. O anda, limandaki gofalarımıza ateş verildi, düşman donanmasının geldiği ihbar olundu. Bu sırada donanmamız (Fodula) limanında idi. Düşman gemilerinin adedi donanmamızdaki serdarın malumu değildi. O, bunları yedi çekdiri zann ediyordu. Binaen aleyh bu kadar az bir kuvvetin on iki gemiye karşı duramayacağı

Bana bir gaye yapan yer bu mukaddes yerler
Nice dünyaya o dünyadaki her nura değer.
Bu kadar facialar etti ki artık temin
"Milletim nev-i beşerdir vatanım ru-yı zemin"
Sözü bir vahimedir, faciadır, mazhakedir;
Girenin iç yüzü medfen, dışı bir ma'rekedir.
Nice bir ru-yı zemin var ki vatan namında!
Kürre, menfurum olur, sath-ı siyahfamında
Kavmimin, bayrağımın hissesi şayet azsa;
İstemem nuru eğer şekli hilal olmazsa!...

Midhat Cemal

Tarihî Menkıbeler

ŞEHİD KARA MEHMED

"Ol merd-i dilîr cebehaneye ateş virüp çekdiri ve yanında duran bir pare kalyon"
"ve içlerinde bulunan bu denlü melâ'în-i dûzah-karîn telef ve helak ve sadme-i barut ile"
"seyr-i Eflak'den sonra üftâde-i rû-yı hâk olup ol dilaver-i sâhib-i celâdet-i merzûk"
"saadet-i gaza ve şehadet oldu" Tarih-i Raşid, cild 1, s. 196

Fazıl Ahmed Paşa, Girid Adası'nda, Çanak limanında, gecenin karanlıkları içinde bekliyordu. Ortalık zifiri karanlıkdı. Aylardan beri Kandiye kal'asının fethi ile meşgul olan serdar-ı ekrem, ordusunu vatana bağlayan yolları düşman gemilerinden temizlemek, onlara erzak, zahire ve mühimmat yetişdirmek istiyordu. Hanya, esasen Kandiye kal'asının erzak ve mühimmatını tedarik edecek bir üssü'l-harekât makamında idi. Burada, en değerli deniz kahramanlarımızdan on iki kapudan, çekdirileriyle birlikde hizmet ediyorlar, Hanya'dan Çanak limanına nöbetle zahire getiriyorlardı. Fazıl Ahmed Paşa, bu suretle getirilen erzak ve mühimmatı develer ve katırlarla (Kandiye) muhasırlarına yetişdiriyor, muhasara harekatını gitdikce sıkışdırıyordu. Bir zaman oldu ki

Fokşayn'da(?) ictima eden düvel-i müttefike ve Rus mütareke murahhasları

دشمن ، سردارا كرمك بو ترتيباتندن ده خبردار اولدى. چناق ليمانى اوكنه قاليونلر، چكديريلر وفرقته لر كوندردى، اطرافى كيجه كوندوز ترصدده بولونديردى، ارزاق ومهمات نقلنه شدتله مانع اولدى. فاضل احمد پاشا ، معيتى اركانى طوپلادى، برقاچ كون اوزون اوزادى مشورت ايدلدى. نهايت ، خانيه ده كى اون ايكيلرك اوزرينه مشهور دكز قهرمانلرندن ممى زاده محمد پاشا باشبوغ تعيين اولوندى . ممى پاشايه كونديريلن مكتوب شومآلده ايدى :

« دشمن دينلك اون ايكى پاره چكديريسى روز و شب چناق ليمانى اوكنده فرار ايتمكله سز دخى خانيه ليماننده اولان امراء دريا چكديريلريله اوزرلرينه وارسكز انشاالله تعالى عون بارى ايله قلوب قاسيهٔ اعداء دينه رعب وهراس طارى اولوب سفائن ذخائر و مهماته ممانعت سوداسندن ال چكر . »

محمد پاشا ايسه بو مكتوبه شو جوابى ويردى :

« بزم كميلريمزده اولان لونددات انجق اسيرلرى ضبط ايده بيلورلر. دشمن ايله كركى كبى مقاومته قادر اوله مزلر . اكر كميلريمزك هر برينه اقل مرتبه اردوى همايوندن يوزر نفر جنكجى وضع اولنورسه انشاالله تعالى اعداى دينه مقاومت ممكندر . »

بو جواب اوزرينه پاشانك آرزوسى تماميله يرينه كتيرلدى . اردودن بيك ايكى يوز نفر كوندرلدى . اون ايكيلر ، چكديرلريله (رسمو) اوكلرنده بولونيورلردى. عسكرلر چكديريلره تقسيم ايدلدى، دشمنك حركاتنه مانع اولمق ايچون لازم كلن ترتيبات منتظماً آلندى . دشمن بونى ده خبر آلمشدى : (استنديه) ليماننده يكرمى چكديرى ايله قاليونلرى وماعونه لرى واردى. درحال بونلرى عسكرلرله تجهيز ايتدى. آقشام اوزرى چناق ليماننه طوغرو ايلريله دى. كيجه، ليمانك اوكنه واصل اولدى. او آنده، ليمانده كى غوفه لريمزه آتش ويريلدى، دشمن دوننماسنك كلديكى اخبار اولوندى . بو صرهده دوننمامز (فدوله) ليماننده ايدى . دشمن كميلرينك عددى دوننمامزده كى سردارك معلومى دكلدى. او ، بونلرى يدى چكديرى ظن ايديوردى. بناءً عليه بو قدر آز بر قوتك اون ايكى كمى يه قارشى طورامايه جغى

بكا بر غايه ياپان ير بو مقدس يرلر
نيجه دنيايه او دنياده كى هر نوره دكر .
بوقادار فاجعه لر ايتدى كه آرتيق تأمين
« ملتم نوع بشردر وطنم روى زمين »
سوزى بر واهمه در ، فاجعه در، مضحكه در ؛
كيره نك ايچ يوزى مدفن ، طيشى بر معركه در .
نيجه بر روى زمين واركه وطن نامنده !
كره ، منفورم اولور ، سطح سيهفامنده
قوممك، بايراغمك حصه سى شايد آزسه ؛
ايسته مم نورى اكر شكلى هلال اولمازسه !...

مدحت جمال

تاريخى منقبه لر

شهيد قره محمد

« اول مرد دلير جبه خانه يه آتش ويروب چكديرى ويانده طوران برپاره قاليون »
« وايچلرنده بولنان بودكلو ملاعين دوزخ قرين تلف وهلاك وصدمهٔ باروت ايله »
« سير افلاكدنصكره افتادهٔ روى خاك اولوب اول دلاور صاحب جلادت مرزوق »
« سعادت غزا وشهادت اولدى » تاريخ راشد ، جلد ١ ، ص ١٩٦

فاضل احمد پاشا ، كريد اطه سنده ، چناق ليماننده ، كيجه نك قارانلقلرى ايچنده بكليوردى . اورتالق زيفيرى قارانلقدى. آيلردن برى قنديه قلعه سنك فتحى ايله مشغول اولان سردار اكرم ، اردوسنى وطنه باغلايان يوللرى دشمن كميلرندن تميزله مك ، اونلره ارزاق ، ذخيره و مهمات يتشديرمك ايستيوردى . خانيه ، اساساً قنديه قلعه سنك ارزاق ومهماتنى تدارك ايده جك بر اس الحركات مقامنده ايدى . بوراده ، الڭ دكرلى دكز قهرمانلريمزدن اون ايكى قپودان، چكديريلريله برلكده خدمت ايديورلر، خانيه دن چناق ليماننه نوبتله ذخيره كتيريورلردى. فاضل احمد پاشا ، بوصورتله كتيريلن ارزاق ومهماتى دوه لر و قاطرلرله (قنديه) محاصرلرينه يتشديريور ، محاصره حركاتنى كيتدكجه صيقشديريوردى . بر زمان اولدى كه

فوقشانيده اجتماع ايدن دول متفقه و روس متاركه مرخصلرى

şüphesizdi. Düşman, donanmamıza karşı hilekârâne hareket etti. Evvela, öne doğru yedi çekdiri gönderdi. Donanmadaki askerlerin serdarı Halil Paşa, düşmanın bu cüz'î kuvvetini görünce, zafer ve galebeye katiyen emin oldu. Düşman gemilerine taarruz etmeye karar verdi. Bu kararını Memi Paşa'ya açarak:

– Ben düşman gemileri üzerine varırım.

Dedi. Memi Paşa tecrübeli idi. Deniz seferlerine, gece muharebelerinin tehlikelerine tamamen vâkıfdı. Senelerden beri denizlerde çarpışmış, düşmana karşı galebeler kazanmışdı. Halil Paşa'yı bu fikrinden vazgeçirmek istedi:

– Paşa karındaş. Böyle şebb-i târda derya cengi hâtırât-ı azîmeyi muktezi hatadır.

Dedi. Halil Paşa'yı gece hücumu yapmakdan men' etmeye çalışdı. Fakat paşa, bu kadar az bir kuvvete karşı taarruz etmemeği cüretsizlik add eyliyor, fırsatı kaçırmamak arzu ediyordu. Binaen aleyh Memi Paşa'nın tedbire, tecrübeye, ihtiyata müstenid

Medine-i Münevvere'de Gabir cihetlerindeki hidematından dolayı bir alayımızın sancağına muharebe gümüş imtiyaz madalyası ta'liki

fikirlerini dinlemedi. Düşman üzerine şiddetle hücum etdi. On iki deniz kahramanı, paşanın bu hareketini görünce, bittabi', onlar da hücuma mecbur oldular. Bir müddet, gecenin karanlıkları içinde medîd bir tekbir zemzemesi dalgalar üzerinde dağılarak ufuklara aks etdi. Bu sadme pek müdhişdi. Gece

yarısı iki donanma birbirine çatmış, en kanlı, en şiddetli darbelerle birbirini ezmeye çalışıyordu. Osmanlı donanması, Kandiye kahramanlarına yol açmaya uğraşıyor, düşman donanması Osmanlı ordusunu zahiresiz yardımsız bırakmak istiyordu. İlk darbede, donanmamız mühim bir galibiyete nail oldu, deniz kahramanlarımızın celadeti düşman gemilerini karmakarışık etdi. Fakat bu sırada geriden gelen üç düşman çekdirisi, ani bir hareketle gemilerimizin arasına karışdı. Bu çekdiriler evvela kendi gemilerimiz zann edildi. Biraz sonra düşman gemileri olduğu anlaşılınca, düşmanın hilesine uğrandığı tahakkuk etdi. Fakat azimden dönmemek lazımdı. Düşman şiddetle mukavemet ediyor, gemileri gelir gelmez hücum şiddetini bir kat daha artırıyordu. Yalnız Memi Paşa'nın çekdirisini üç düşman gemisi sarmışdı. Memi Paşa, düşmanla son dakikaya kadar çarpışdı. Çekdirisine hücum eden geminin üçüne de şanlı bir suretde karşı koydu, ikisini batırdı, şiddet ve azmiyle üçüncüye de taarruz etdi. Bir zaman oldu ki, zulmetler içinde düşman taarruzundan sıyrılmak istedi. Fakat çekdirisinin kayalığı düşman gemisine saplanmışdı. Memi Paşa gemisini yedekle kurtardı. Bu sırada düşman Durak Bey'in çekdirisiyle uğraşıyordu. Durak Bey, o tarihe gelinceye kadar deniz kahramanlarımız içinde teferrüd etmişdi. Düşman donanmasının hareketini görür görmez, o daha evvel davranmış, düşmanın başterdesine çatmışdı. Durak Bey'in çekdirisi harikulade muvaffakiyetler göster-

Bi'r-i Maşi'de: Hecin süvari alayının geçid resmi

شبهه‌سزدر . دشمن ، دوننمه‌مزه قارشی حیله‌كارانه حركت ایتدی . اولا ، اوكه طوغری یدی چكدیری كوندردی . دوننمه‌ده‌كی عسكرلرك سرداری خلیل پاشا ، دشمنك بو جزئی قوتی كورونجه ، ظفر و غلبه‌یه قطعیاً امین اولدی . دشمن كمیلرینه تعرض ایتمكه قرار ویردی . بو قرارینی ممی پاشایه آچدی :

— بن دشمن كمیلری اوزرینه وارییورم .

دیدی . ممی پاشا تجربه‌لی ایدی . دكز سفرلرینه ، كیجه محاربه‌لرینك تهلكه‌لرینه تماماً واقفدی . سنه‌لردن بری دكزلرده چارپیشمش ، دشمنه قارشی غلبه‌لر قازانمشدی . خلیل پاشایی بو فكرندن واز كچیرمك ایستدی :

— پاشا قرنداش ، بویله شب تارده دریا جنكی خطرات عظیمه‌یی مقتضی خطادر .

دیدی . خلیل پاشایی كیجه هجومی یاپمقدن منع ایتمكه چالیشدی . فقط پاشا ، بوقدر آز بر قوته قارشی تعرض ایتمه‌مكی جرأتسزلك عد ایلیور ، فرصتی قاچیرمامق آرزو ایدیوردی . بناءً علیه ممی پاشانك تدبیره ، تجربه‌یه ، احتیاطه مستند

مدینهٔ منوره‌ده غابر جهتلرنده‌كی خدماتندن طولایی بر آلایمزك سنجاغنه محاربه كموش امتیاز مدالیه‌سی تعلیقی

فكرلرینی دیكله‌مه‌دی . دشمن اوزرینه شدتله هجوم ایتدی . اون ایكی دكز قهرمانی ، پاشانك بو حركتنی كورونجه ، بالطبع ، اونلرده هجومه مجبور اولدیلر . بر مدت ، كیجه‌نك قارانلقلری ایچنده مدید بر تكبیر زمزمه‌سی طالغه‌لر اوزرنده طاغیلارق افقلره عكس ایتدی . بو صدمه پك مدهشدی . كیجه

یاریسی ایكی دوننمه بربرینه چاتمش ، اڭ قانلی ، اڭ شدتلی ضربه‌لرله بربرینی ازمكه چالیشیوردی . عثمانلی دوننمه‌سی ، قندیه قهرمانلرینه یول آچمایه اوغراشیور ، دشمن دوننمه‌سی عثمانلی اوردوسنی ذخیره‌سز یاردیمسز براقمق ایستیوردی . ایلك ضربه‌ده ، دوننمه‌مز مهم بر غالبیته نائل اولدی ، دكز قهرمانلرمزك جلادتی دشمن كمیلرینی قاریشیق قاریشیق ایتدی . فقط بو صره‌ده كریدن كلن اوچ دشمن چكدیریسی ، آنی بر حركتله كمیلرمزك آره‌سنه قاریشدی . بو چكدیریلر اولا كندی كمیلرمز ظن ایدلدی . بر آز صوكرا دشمن كمیلری اولدیغی آكلاشیلنجه ، دشمنك حیله‌سنه اوغرادیغی تحقق ایتدی . فقط عزمدن دونمه‌مك لازمدی . دشمن شدتله مقاومت ایدیور ، كمیلری كلیر كلمز هجوم شدتی بر قات دها آرتیریوردی . یالكز ممی پاشانك چكدیریسی اوچ دشمن كمیسی صارمشدی . ممی پاشا ، دشمنله صوڭ دقیقه‌یه قدر چارپیشدی . چكدیریسنه هجوم ایدن كمینك اوچنه‌ده شانلی بر صورتده قارشی قویدی ، ایكیسنی باتیردی ، شدت و عزمیله اوچنجی‌یه‌ده تعرض ایتدی . بر زمان اولدی كه ، ظلمتلر ایچنده دشمن تعرضندن صیرلمق ایستدی . فقط چكدیریسنك قیالغی دشمن كمیسنه صاپلانمشدی . ممی پاشا كمیسنی یدكله قورتاردی . بو صره‌ده دشمن دوراق بكك چكدیریسیله اوغراشیوردی . دوراق بك ، او تاریخه كلنجه‌یه قدر دكز قهرمانلرمز ایچنده تفرد ایتمشدی . دشمن دوننمه‌سنك حركتنی كورر كورمز ، او دها اول طاورانمش ، دشمنك باشترده‌سنه چاتمشدی . دوراق بكك چكدیریسی خارق‌العاده موفقیتلر كوستر-

بئر ماشیده : هجین سواری آلایمزك كچید رسمی

arasında kaçırmaya muvaffak oldu. Kendi, gemisinde kaldı, kanının son damlasına kadar düşmanla çarpışdı. Bu cidal hakikaten ulvî idi! Gemide, Durak Bey'le beraber birkaç levend, ez cümle Kara Mehmed, düşmanla yalnız başlarına çarpışıyorlardı. Hiçbiri de düşmanın çokluğundan, gemilerinin fazlalığından zerre kadar fütûr getirmiyorlardı. Kara Mehmed, bu ulvî zamanlarda, yenilmez, usanmaz, yılmaz bir kahramandı.

yordu. Bu çekdiride, fedakar bir levend, şecaatiyle, gayreti ile temeyyüz ediyordu: Bu kahraman, Kara Mehmed idi.

Kara Mehmed, deniz cenklerinde harikalar gösterirdi. Ömrünü dalgalar üzerinde geçiren bu fedakar levend, Osmanlı donanmasıyla Akdeniz'de, İtalya sahillerinde dolaşmışdı. Müfekkiresi Barbarosların, Turgudların zafer hikayeleriyle dolu idi. Nazarında deniz,

Medine: Gabar'dan Bi'r-i Maşi'ye gelen bir alayın Kumandan Fahri Paşa huzurunda geçid resmi ve teftişi

Kılıcını olanca metaneti, kuvveti ile etrafına savurduğu zaman, yanına düşmandan hiçbir nefer yaklaşamıyor, bilakis Kara Mehmed'in kahramanane bir savletle düşman üzerine atıldığı görülüyordu. Ortalık simsiyahdı. Karanlıkdan göz gözü göremiyordu. Bu kesif karanlık içinde, denizin korkunç suları üzerinde askerlerin çabaladığı, ağır sükutların mahûf sadaları işidiliyor, kopan başların ve kolların sular üzerinde, dalgaların hırçınlıklarıyla çalkandığı görülüyordu. Bu mücadele, müdhiş ve kanlı idi. Durak Bey, maiyyetindeki levendlerle kahramanane çarpışmış, bu muazzam mücadele neticesinde parlak bir suretde nihayet şehid olmuşdu.

Kara Mehmed, reisinin şehadeti üzerine birdenbire ortadan gaib oldu. Artık Durak Bey'in gemisi, düşman elinde bir zafer ganimeti idi. Kara Mehmed'i kimse göremiyordu. Cesur levend, arkadaşlarıyla son defa görüşdü, bu mağlubiyeti mümkün değil hazm edemeyeceğini anlatdı. Kendisinin cebhaneye saklanacağını, gemiyi behemehal ber-hevâ edeceğini, düşmanı büyük bir felakete uğratmak için hayatın asla gözünde olmadığını söyledi. Fil-hakika, katiyen

Bir hecin süvar keşif kolu

Bir zafer ve ganimet sahası idi. Onun için suların hırçınlığı, dalgaların gazabı, furtunaların şiddeti, sevilen bir kadının asabî hallerinden başka bir şey değildi. O, bunların hepsini mütevekkilane bir kalble karşılar, bütün ef'âlinde zaferden başka bir şey düşünmezdi. Şimdi, bu deniz cengi, zulmetler içinde vuku'a gelen bu müsademeler, onun indinde gayr-ı me'mûl zafer vesileleri idi. Hususiyle geminin reisine, Durak Bey'e son derece hürmeti vardı. Bey'in celadetini, merdliğini, fedakarlığını rûhen takdir eder, maiyyetinde canını feda eylemeği en büyük saadet telakki eylerdi. Kara Mehmed bu müsademe esnasında öyle çarpışıyordu ki, önüne gelen düşman askerlerini olanca kuvvetiyle kavrıyor, dalgaların korkunç derinliklerine yolluyordu. Bu şiddet, bu kan, bu sadme saatlerce sürdü. Nihayet Durak Bey, maiyyetindeki levendlerden kimse kalmadığını gördü, Halil Paşa'yı olsun felaketden kurtarmak istedi:

— Paşa karındaş. Sen reis-i asker bulundun. Bari beyhude yere sen telef olma. Zira işden geçüp şimdiden sonra bu gemiden hayır kalmadı.

Dedi. Paşayı filikasına bindirdi, muharebenin gürültüleri

Medine'de Bi'r-i Maşi mevziinde tabur kumandanı, tertibatını Fahri Paşa'ya izah ediyor

بیوردی . بوجکدیرمه ، فداکار بر لوند ، شجاعتیله ، غیرتی ایله
تمیز ایدییوردی : بو قهرمان ، قره محمد ایدی .

قره محمد ، دکز جنکلرنده خارقه‌لر کوستریردی . عمرینی طالغه‌لر اوزرنده کچیرن بو فداکار لوند ، عثمانلی دونانماسیله آق دکزده ، ایتالیا ساحللرنده طولاشمشدی . مفکره‌سی بارباروسلرله ، طورغودلرك ظفر حکایه‌لریله طولو ایدی . نظرنده دکز ،

آره‌سنده قاچیرمغه موفق اولدی . کندی ، کمیسنده قالدی ، قاننك صوك داملەسنه قدر دشمنله چارپیشدی . بو جدال حقیقةً علوی ایدی! کمیده ، دوراق بکله برابر برقاچ لوند ، ازجمله قره محمد ، دشمنله یالکز باشلرینه چارپیشیورلردی . هیچ بریده دشمنك چوقلغندن ، کمیلرینك فضله‌لغندن ذره قدر فتور کتیرمیورلردی . قره محمد ، بو علوی زمانلرده ، یکیلمز ، اوصانماز ، ییلماز بر قهرماندی .

مدینه : غابردن بئر ماشی‌یه کلن بر آلایك قوماندانی فخری پاشا حضورنده چکید رسمی و تفتیشی

بر ظفر و غنیمت ساحه‌سی ایدی . اونك ایچون صولرك خیرچینلغی ، طالغه‌لرك غضبی ، فورطنه‌لرك شدتی ، سویلن بر قادینك عصبی حاللرندن باشقه برشی دکلدی . او ، بونلرك هپسنی متوکلانه بر قلبله قارشیلار ، بوتون افعالنده ظفردن باشقه برشی دوشونمزدی . شمدی ، بو دکز جنکی ، ظلمتلر ایچنده وقوعه کلن بو مصادمه‌لر ، اونك عندنده غیر مأمول ظفر وسیله‌لری ایدی . خصوصیله کمینك رئیسنه ، دوراق بکه صوك درجه حرمتی واردی . بکك جلادتی ، مردلکنی ، فداکارلغنی روحاً تقدیر ایدر ، معیتنده جانی فدا ایلمکی اك بیوك سعادت تلقی ایلردی . قره محمد بو مصادمه اثناسنده اویله چارپیشیوردی که ، اوکنه کلن دشمن عسکرلرینی اولانجه قوتیله قاورایور ، طالغه‌لرك قورقونج درینلکلرینه یوللایوردی . بو شدت ، بو قان ، بو صدمه ساعتلرجه سوردی . نهایت دوراق بك ، معیتندکی لوندلردن کیمسه قالمادیغنی کوردی ، خلیل پاشایی اولسون فلاکتدن قورتارمق ایسته‌دی :

— پاشا قرنداش ، سن رئیس عسکر بولندك . باری بیهوده یره سن تلف اولمه . زیرا ایش ایشدن کچوب شمدیدنصکره بو کمیدن خیر قالمادی .

دیدی . پاشایی فلیقه‌سنه بندیردی ، محاربه‌نك کورولتولری

قیلیجی اولانجه متانتی ، قوتی ایله اطرافنه صاوروردیغی زمان ، یانینه دشمندن هیچ بر نفر یاقلاشامیور ، بالعکس قره محمدك قهرمانانه بر صولتله دشمن اوزرینه آتیلدیغی کورولیوردی . اورتالق سیم سیاهدی . قاراکلقدن کوز کوزی کورمه‌یوردی . بو کثیف قاراکلق ایچنده ، دکزك قورقونج صولری اوزرنده عسکرلرك چابالادیغی ، آغیر سقوطلرك مخوف صدالری ایشیدیلیور ، قوپان باشلرك و قوللرك صولر اوزرنده ، طالغه‌لرك خیرچینلقلریله چالقاندیغی کورولیوردی . بو مجادله ، مدهش و قانلی ایدی . دوراق بك ، معیتندکی لوندلرله قهرمانانه چارپیشمش ، بو معظم مجادله نتیجه‌سنده پارلاق بر صورتده نهایت شهید اولمشدی .

قره محمد ، رئیسنك شهادتی اوزرینه بردنبره اورته‌دن غائب اولدی . آرتق دوراق بکك کمیسی ، دشمن الندە بر ظفر غنیمتی ایدی . قره محمدی کیمسه کوره‌میوردی . جسور لوند ، آرقداشلریله صوك دفعه کوروشدی ، بو مغلوبیتی ممکن دکل هضم ایده‌میه‌جکنی آکلاتدی . کندیسنك جبخانه‌یه صاقلاناجغنی ، کمی‌یی بهمه‌حال برهوا ایده‌جکنی ، دشمنی بیوك بر فلاکته اوغراتمق ایچون حیاتك اصلا کوزنده اولمادیغنی سویله‌دی . فی الحقیقه قطعیاً

بر هجین سوار کشف قولی

مدینه‌ده بئر ماشی موقعنده طابور قوماندانی ، ترتیباتنی فخری پاشایه ایضاح ایدیور

mağlubiyete tahammül edemeyeceğini, icabında bin dürlü felaketlere göğüs gererek namusla, şerefle ölmeyi saadet add edeceğini düşmanlara da gösterecekdi. Kalbi şevk ve sürurdan heyecan içinde idi. Yavaş yavaş ilerledi, cebinden bir fitil çıkardı. Cebhaneyi birdenbire tutuşturdu. Müdhiş bir gürültü ortalığı birbirine katdı. Eller, kollar, bacaklar havaya uçdu. Durak Reis'in gemisi, içine dolan düşmanlarla beraber, parçalandı. Kalan kısmı da muhterem şehidin, Kara Mehmed'in ulvî cesedi ile birlikde ağır ağır denizin dalgaları içine gömüldü. Ortalığı feryadlar, vaveylalar kaplamışdı.

* * *

Kara Mehmed Osmanlı namusunu i'lâ ederek Girid sularının muzallem

karar vermişdi: Gemi Girid limanlarına getirildiği zaman, münasib bir vakti gözetilecek, Durak Bey'in zaferlerine yarayan, kahraman levendler için bir zafer arslanı telakki edilen gemiyi düşman elinde bırakmayacakdı.

Kara Mehmed, kimse görmeden, geminin cebhanesine saklandı. Orada, karanlık yerde açlığa, susuzluğa, herşeye katlandı. Donanmamızın uğradığı bozgunluk ciğerine işlemişdi. Durak Reis'in al kanlar içinde şehadeti bir dürlü gözünün önünden gitmiyordu. O kanlı çarpışmaları düşündükce, yüreği sızlıyor, gözleri yaşarıyordu. Kara Mehmed, her ne olursa olsun, düşmandan Durak Reis'in intikamını alacakdı.

Düşman, Durak Reis'in gemisini yedekleyerek (İstinidye) limanına getirdi. Düşman askerleri Osmanlılardan alınan gemileri görünce,

Filistin cephesine doğru

derinliklerine müebbeden çekildiği sırada, Serdar-ı ekrem Çanak limanından top ve tüfenk seslerini dinliyor, düşman gemilerinden atılan fişenkleri seyr ediyordu. Dalgalar kayalarda korkunç gürültüler peyda eyliyordu. Gece, bütün dehşetiyle hüküm-ferma idi. Durak Reis'in gece yarısı kayalara çarpan fırkatalarından kurtulan levendler, karaya çıkmışlardı. Uzakda, muzallem bir vücudun, karanlıklar içinde, sahilin mahûf dalgaları karşısına oturmuş, uzaklardan bir şeyler beklediğini görmüşlerdi: Fazıl Ahmet Paşa ellerini semaya kaldırmış, bütün samimiyeti ile dua ediyor, İslam askerine nusretler temenni eyliyordu...

Ahmet Refik

sevinçlerinden ne yapacaklarını şaşırdılar. Osmanlı donanmasını bozduk diye çıldırıyorlar, şenlik yapıyorlardı. Hatta askerden, ahaliden bir çokları Osmanlılardan alınan gemileri seyretmek için koşdular. Durak Reis'in gemisini görmek için yığın yığın, gemiye doldular. Kara Mehmed, cebhanede idi: Dişlerini sıkıyor, sabırsızlıkdan ne yapacağını şaşırıyordu. Nihayet gemiye yüzlerce insan dolduğunu görünce, rahat bir nefes aldı. Artık intikam dakikaları yaklaşmıştı. Hiçbir şey gözünde değildi. Şanlı, merdane bir ölüm, onun nazarında ulvî bir şehadetti. Vatanına, milletine, dinine bu şehadetiyle pek büyük hizmet edecekti. Osmanlı merdliğinin

قرار ويرمشدی : كمی كريد ليمانلرينه كتيرلديكی زمان، مناسب بر وقتی كوزتيله‌جك ، دوراق بكك ظفرلرينه يارايان ، قهرمان لوندلر ايچون بر ظفر آرسلانی تلقی ايديلن كمی‌يی دشمن النده براقميه‌جقدی .

قره محمد ، كيمسه كورمه‌دن ، كمينك جبخانه‌سنه صاقلاندی . اوراده ، قرانلق يرده آجلغه ، صوسزلغه ، هر شيئه قاتلاندی . دونانمه‌مزك اوغراديغی بوزغونلق جكرينه ايشله‌مشدی . دوراق رئيسك آل قانلر ايچنده شهادتی بر درلو كوزينك اوكندن كيتميوردی . او قانلی چارپيشمه‌لری دوشوندكجه ، يورگی سيزلايور ، كوزلری ياشاريوردی . قره محمد ، هر نه اولورسه اولسون ، دشمندن دوراق رئيسك انتقامنی آلاجقدی .

دشمن ، دوراق رئيسك كميسنی يدكه‌يه‌رك (استنديه) ليمانه كتيردی . دشمن عسكرلری عثمانليلردن آلينان كميلری كورنجه ،

مغلوبيته تحمل ايده‌ميه‌جكنی ، ايجابنده بيك درلو فلاكتلره كوكس كره‌رك ناموسيله ، شرفله اولمكی سعادت عد ايده‌جكنی دشمنلره ده كوستره‌جكدی . قلبی شوق و سروردن هيجان ايچنده ايدی . ياواش ياواش ايلريله‌دی ، جيبندن بر فتيل چيقاردی . جبخانه‌يی بردنبره طوتوشديردی . مدهش بر كورولتو اورتالغی بربرينه قاتدی . اللر ، قوللر ، باجاقلر هوايه اوچدی . دوراق رئيسك كميسی ، ايچنه طولان دشمنلرله برابر ، پارچالاندی . قالان قسمی ده محترم شهيدك ، قره محمدك علوی جسدی ايله برلكده آغير آغير دكزك طالغه‌لری ايچنه كومولدی . اورتالغی فريادلر ، واويلالر قاپلامشدی .

***

قره محمد عثمانلی ناموسنی اعلا ايده‌رك كريد صولرينك مظلم

فلسطين جبهه‌سنه طوغرو

سوينجلرندن نه ياپه‌جقلرينی شاشيرديلر . عثمانلی دونانمه‌سنی بوزدق ديه چيلديريورلر ، شنلك ياپيورلردی . حتی عسكردن ، اهاليدن برچوقلری عثمانليلردن آلينان كميلری سير ايتمك ايچون قوشديلر . دوراق رئيسك كميسنی كورمك ايچون ييغين ييغين ، كمی‌يه طولديلر . قره محمد ، جبخانه‌ده ايدی : ديشلرينی صيقيور ، صبرسزلقدن نه ياپاجغنی شاشيريوردی . نهايت كمی‌يه يوزلرجه انسان طولديغنی كورنجه ، راحت بر نفس آلدی . آرتق انتقام دقيقه‌لری ياقلاشمشدی . هيچ برشی كوزنده دكلدی . شانلی ، مردانه بر اولوم ، اونك نظرنده علوی بر شهادتدی . وطننه ، ملتنه ، دينه بو شهادتيله پك بيوك خدمت ايده‌جكدی . عثمانلی مردلكنك

درينلكلرينه مؤبداً چكلديكی صره‌ده ، سردار اكرم چناق ليمانندن طوپ و تفنك سسلرينی دينله‌يور ، دشمن كميلرندن آتيلان فشنكلری سير ايديوردی . طالغه‌لر قيالرده قورقونج كورولتولر پيدا ايليوردی . كيجه ، بوتون دهشتيله حكمفرما ايدی . دوراق رئيسك كيجه ياريسی قيالره چارپان فرقته‌لرندن قورتولان لوندلر ، قره‌يه چيقمشلردی . اوزاقده ، مظلم بر وجودك ، قرانلقلر ايچنده ، ساحلك مخوف طالغه‌لری قارشيسنه اوطورمش ، اوزاقلردن برشيلر بكله‌ديكنی كورمشلردی : فاضل احمد پاشا اللرينی سمايه قالديرمش ، بوتون صميميتی ايله دعا ايديور ، اسلام عسكرينه نصرتلر تمنی ايليوردی...

احمد رفيق

gideceğiniz yolu, yapacağımız işi anlattım. Anladılar ve "Beraberiz" dediler. Artık yamaçlarda fırtınalardan eninler, derelerden köpüren gazûb gizli emeller, ovalarda uluyan vahşî ve müfteris sadalar bizi teşyi' ediyordu.

Arkamızda bıraktığımız gayr-i muntazam izlerle tabîîn şedâid ve müşkilâtını yenmeye çalıştığımızı görerek ilerliyorduk. Geçeceğimiz yolda vakur ve pür azamet uzanan, asrın bize kitab-ı hayatından bir sahife-i hûn ve cidal söyleyen "Büyüksu".

-"Geç! Diyordu. Yolunuz açık olsun. Karlı dağlar, tehlikeli geçitler, mahûf uçurumlar sizi korkutmasın! Yeşil

Bir kıt'a-i askeriyemiz molada

"BİR KUMANDA: ATEŞ!..."

Yollar kapanmış, izler kapanmış, sükûn inleyen cebellerde kanlı hayaller, hicran terennüm eden semalarda mevtâî rüzgâr dolaşıyordu. Sular donmuş, nehirler durmuş, kardan yığınlar, buzdan geçitler görünüyordu. Her yer, her şey câmid ve beyaz bir karanlık içinde fezaya münkalib olmuştu.

Ortalıkta ne bir insan ne bir zevi'l-hayat! Yüksek

Şehzade Osman Fuad Efendi Hazretleri Sina Cephesinde

Başkumandan vekili Suriye ve Garbi Arabistan umum kumandanı ile birlikde teftişde

çınarlar altında, siyah gözlerinde sizin hayaliniz, pembe dudaklarında sizin isminiz dolaşan sevgilileriniz, ıssız gecelerde yalnız ve kimsesiz oturarak sizi düşünürken başları açık, karanlıklarda sizin muvaffakiyetinizi istiyorlar. Yürü!... Yeni Turan'ın muazzez sokaklarında düşman mahmuzları, ilâhî mabedlerin mukaddes kabirlerinde, nâkus [çan] sadaları çınlamasın!

şâhikalardan mahûf sadalarla dökülen beyaz köpüklü selsebil isyan, mazinin acıklı zamanlarını âsârın tarihe karışmış feci anlarını, hayatın bitmez tükenmez elem ve ıstıraplarını söylerken, yüksek dağlarda husule gelen akisler kahramanlık, hamaset devirlerinden uzun bir hikâye-i şan ve şehamet naklediyordu. İleri gidecektik "Düşman; diyorlar; taarruz için böyle zamanları intihap eder." Gözlerimde Oğuz'un yıldırım ateşleri, dimağımda vatanın sönmez mukaddes alevleri parladı. Kalbim Kâbe'ye, bükülmez kolum düşmana teveccüh ederek şimâlin sisler, dumanlar içinde kaybolan sema-pâye dağlarına Türk'ün yılmaz yumruğunu sıktım ve gösterdim.

Silâhlarımı aldım, askerlerimi çağırdım,

Cepheye müteheyyi-i hareket bir kıtamız bir şimendüfer istasyonunda intizarda

کیده‌جکمز یولی، یاپه‌جغمز ایشی اکلاتدم. اکلادیلر و برابرز دیدیلر. آرتق یاماجلرده فورطنه‌لردن اینلین، دره‌لردن کوپوره‌ن غضوب کیزلی املر، اووه‌لرده اولویان وحشی ومفترس صدالر بزی تشییع ایدیوردی.

آرقه‌مزده براقدیغمز غیر منتظم ایزلرله طبیعتك شدائد ومشکلاتی یڭمکه چالیشدیغمزی کوره‌رك ایلرولیوردق. کچه‌جکمز یولده وقور و پر عظمت اوزانان، عصرك بزه کتاب حیاتندن بر صحیفهٔ خون وجدال سویله‌ین «بیوك صو»:

— «کچ! دییوردی. یولکز آچیق اولسون. قارلی طاغلر، تهلکه‌لی کچیدلر، مخوف اوچوروملر سزی قورقوتماسین! یشیل

بر قطعهٔ عسکریه‌مز مولده

« بر قوماندا : آتش ! . . . . »

یوللر قپانمش، ایزلر قپانمش، سکون اینله‌ین جبللرده قانلی خیاللر، هجران ترنم ایدن سمالرده موتائی روزکار دولاشیوردی. صولر طوکمش، نهرلر دورمش، قاردن ییغینلر، بوزدن کچیدلر کورونیوردی. هر یر، هر شی جامد و بیاض بر قراکلق ایچنده فضایه منقلب اولمشدی.

اورته‌لقده نه بر انسان .. نه بر ذوی الحیات! یوکسك

شهزاده عثمان فؤاد افندی حضرتلری سینا جبهه‌سنده

باش قوماندان وکیلی سوریه و غربی عربستان عموم قوماندانی ایله برلکده تفتیشده

چنارلر آلتنده، سیاه کوزلرنده سزك خیاللکز، پنبه دوداقلرنده سزك اسمکز دولاشان سوکیلیلرکز، ایصسز کیجه‌لرده یالکز و کیمسه‌سز اوطوره‌رق سزی دوشونورکن باشلری آچیق، قراکلقلرده سزك موفقیتکزی ایستیورلر. یورو!... یکی توران‌ك معزز سوقاقلرنده دشمن مهموزلری، الهی معبدلرك مقدس قبرلرنده ناقوس صدالری چینلاماسین!

شاهقه‌لردن مخوف صدالرله دوکیلن بیاض کوپوکلی «سلسبیل عصیان»، ماضینك آجیقلی زمانلرینی، آثارك تاریخه قاریشمش فجیع آنلرینی، حیاتك بیتمز، توکنمز الم و اضطرابلرینی سویلرکن؛ یوکسك طاغلرده حصوله کلن عکسلر قهرمانلق، حماست دوره‌لرندن اوزون بر حکایهٔ شان وشهامت نقل ایدیوردی. ایلری کیده‌جکدك. «دشمن، دییورلر، تعرض ایچون بویله زمانلری انتخاب ایدر.»

کوزلرمده اوغوزك ییلدیرم آتشلری، دماغمده وطنك سونمز مقدس آلولری پارلادی، قلبم کعبه‌یه، بوکولمز قولم دشمنه توجه ایدرك شمالك سیسلر، دومانلر ایچنده غائب اولان سما پایه طاغلرینه تورکك ییلماز یومروغنی صیقدم و کوستردم.

سلاحلرمی آلدم، عسکرلرمی چاغیردم،

جبهه‌یه متهیئ حرکت بر قطعه‌مز بر شمندوفر استاسیونده انتظارده

Beyaz köpüklerle kabaran ak saçlarımı, tûfan-ı Nuh'u bilen ihtiyar mevcudiyetimi çiğnetmemek için, nice bin nevâzişlerle eteklerini öptüğüm yiğitler, yurdumun altın mahsulleri peygamberler diyarının yâd ellerle harap olmaması için bütün bu mevani'i yıkınız ve aşınız!

Camilerden Allah'ın ismini, kitaplardan peygamberin dinini kaldırmamak isterseniz; düşman kurşunları, kar tufanları azminize hâil olmasın. Türk erlerine Hakk muîndir," dedi ve bize yol verdikten sonra yine mazinin acıklı ve kanlı sayfalarını uzun uzun tekrar ağlayarak nakle başladı. Geçtiğimiz yollardan, aştığımız dağlardan hep ve daima asırları kucağında büyüten "Kocasu'yun" feryadını işitiyorduk. Düşman izini, düşman mevcudiyetini bulabilmek için

İzmir endaht poligonu ve parkı

daha epeyce yol gitmek ve hatta dumanlar içinde hayali görünen cibâlin karşıki zirvelerini tutmak icab ediyordu.

Ayaklarımız dondu, ellerimiz üşüdü, her birimizin üzerinde kardan sihanlar peyda oldu fakat sönmez kin, kırılmaz azim, lâyetezelzel bir iman her türlü müşkilâtı çiğneyerek bizi daha ilerilere gitmeye icbar ediyordu. Millî varlığımıza kasteden hâinleri bulup diyecektik ki:

- "Karşınızda gördüğünüz Türk gençleri mavi gözlü sevgililerini, ak

saçlı ninelerini mahzun ve boynu bükük arkalarında bırakarak Türk'ün gücünü Türk'ün azmini korkaklara bildirmek için bütün bu coşkun dereleri ve bütün bu çıkılmaz tepeleri kendi emel ve arzularına râm ettiler. Gelirken de size, yıktığınız evlerin, söndürdüğünüz ocakların, tahkir ettiğiniz mukaddesatın mükâfatı olarak sinelerinizi delecek parlak süngüler, beyninizde uğuldayacak sivri mermiler, cihanı ölülere boğan yuvarlak bombalar getirdiler. Artık düşman hattına, düşman hududuna yaklaşmıştık. Askerlerimin dağınık nizama geçmeleri emrini verdim. Sağımızı temin eden muhterem arkadaşım "Necip Fikret" vakûr nasiyesiyle, pür şevk ve handan mevcudiyetiyle kıtasının önünde bir âbide-i şîr ve hamâset şeklinde bî-perva yürürken bu ince ve rakîk, şair ruhlu gencin hayata pek çok râbıtalarla bağlanmış bu ihtiyat zâbitinin, ölümü istihkar yolunda gösterdiği cesaret ve lâkaydî bana hayretler veriyordu. Ateşler, dumanlar göründü. Düşman nöbetçilerinin karanlıklarda beyaz zemin üzerine irtisam eden gölgeleri fark olunuyordu. İcra edilecek harekette gâfil düşman nöbetçilerini ikaz etmeden daha ilerilere sokulmak ve düşman karakollarını

Poligon gazinosunun içi

yandan, geriden tehdid etmek lâzım geliyordu ve sezdirmeden sokulduk. Namlular ileriye, parmaklar tetiğe, kalpler Allah'a teveccüh etti. Muhiti inleten, ruhları teshir eden yüksek "bir kumanda"nın akislerini etraf bize iâde etti.

"Ateş!..."

Asker kükredi. Dağlar titredi. Düşman harap ve muzmahill kaçarken "Necip Fikret" beyaz karlar ve al kanlar içinde gülümseyerek bizim ileri hareketimizi gözleriyle takip ediyordu.

İzmir'de hayat-ı askeriye inkişafatından endaht ve spor

بیاض كوپوكلرله قباران آق صاچلرمی ، طوفان نوحی بیلن اختیار
موجودیتمی چیكنەمەمك ایچون، نیجه بیك نوازشلرله اتكلرینی اوپدیكم
ییكیتلر، یوردیمك آلتون محصوللری پیغمبرلر دیارینك یاد الیله خراب
اولماسی ایچون بتون بو موانعی ییقیكز و آشیكز!

جامعلردن الهك اسمنی، كتابلردن پیغمبرك دینی قالدیرماق
ایسترسەكز؛ دشمن قورشونلری، قار طوفانلری عزمكزه حائل
اولماسین.. تورك ارلرینه حق معیندر» دیدی و بزه یول ویردكدن
صكره ینه ماضینك آجیقلی وقانلی صحیفه‌لرینی اوزون اوزون تكرار
آغلایه‌رق نقله باشلادی. كچدیكمز یوللردن، آشدیغمز طاغلردن
هپ ودائما عصرلری قوجاغنده بیویودن «قوجه‌صو»یك فریادینی
ایشیدییوردق. دشمن ایزینی، دشمن موجودیتنی بوله‌بیلمك ایچون

ازمیر اندخت پولیغونی و پارقی

دها ایجه یول كیتمك و حتی دومانلر ایچنده
خیالی كورینن جبالك قارشیكی ذروه‌لرینی طوتمق
ایجاب ایدییوردی.

آیاقلرمز طوكدی، اللرمز اوشودی، هر
برمزك اوزرنده قاردن تختلر پیدا اولدی فقط..
سونمز كین، قیریلماز عزم، لایتزلزل بر ایمان هر
درلو مشكلاتی چیكنه‌یەرك بزی دها ایلریلره
كیتمكه اجبار ایدییوردی. ملی وارلغمزه قصد
ایدن خائنلری بولوب:

— دیەجكدك كه «قارشیكزده كوردیككز
تورك كنجلری ماوی كوزلی سوكیلیلرینی، آق

صاچلی ننه‌لرینی محزون و بوینی بوكوك آرقه‌لرنده براقه‌رق تورككٔ
كوجنی، تورككٔ عزمنی قورقاقلره بیلدیرمك ایچون بتون بو جوش
قون دره‌لری وبتون بو چیقلماز تپه‌لری كندی امل و ارزولرینه
رام ایتدیلر. كلیركن‌ده سزه؛ ییقدیغكز ائولرك، سوندیردیككز
اوجاقلرك، تحقیر ایتدیككز مقدساتك مكافاتی اولەرق سینه‌لركزی
دله‌جك پارلاق سونكولر، بینكزده اوغولدایه‌جق سیوری مرمیلر،
جهانی اولولره بوغان یووارلاق بومبالر كتیردیلر.. آرتق دشمن
خطنه، دشمن حدودینه یاقلاشمشدق. عسكرلرمك داغینق نظامه
كچملری امرینی ویردم. صاغمزی تأمین ایدن محترم ارقداشم «نجیب
فكرت» وقور ناصیه‌سیله، پرشوق وخندان موجودیتیله قطعه‌سنك
اوكنده برآبدهٔ شیر وحماسه شكلنده بی‌پروا یورورکن بو انجه و رقیق،
شاعر روحلی كنجك، حیاته پك چوق رابطه‌لرله
باغلانمش بو احتیاط ضابطنك اولومی استحقار
یولنده كوستردیكی جسارت ولاقیدی بكا حیرتلر
ویرییوردی.

آتشلر، دومانلر كوروندی دشمن نوبتجیلر-
نك قراكلقلرده بیاض زمین اوزرینه ارتسام
ایدن كولكه‌لری فرق اولونیوردی. اجرا ایدیله‌جك
حركتده غافل دشمن نوبتجیلرینی ایقاظ ایتمه‌دن
دها ایلرولره صوقولمق و دشمن قره‌غوللرینی

پولیغون غازینوسنك ایچی

یاندن، كریدن تهدید ایتمك لازمكلیوردی و سز-
دیرمه‌دن صوقولدق. نامولر ایلرییه، پارمقلر تتیكه،
قلبلر الله‌ه توجه ایتدی. محیطی اینله‌دن، روحلری
تسخیر ایدن یوكسك «بر قوماندا»نك عكسلرینی
اطرافی بزه اعاده ایتدی.

«آتش!....»

عسكر كوكره‌دی. طاغلر تیتره‌دی. دشمن
خراب ومضمحل قاچاركن «نجیب فكرت» بیاض
قارلر و آل قانلر ایچنده كولومسه‌یه‌رك بزم ایلری
حركتمزی كوزلریله تعقیب ایدییوردی.

ازمیرده حیات عسكریه انكشافاتندن اندخت و سپور

Poligonda siperde bulunan makineli tüfenk zabitanının talimleri

SENİN İNTİKAMIN

Kinimin mülhimesine:

Pür-fahr ü sürûr kabaran göğsümde beyaz ve kırmızı renkli kurdelanın hâreli iltimâları parlarken kalbimde tarif olunmaz bir sevinç, gözlerimde alevli ve beşûş bir itimat ile ilk defa ben İstanbul'a dönüyordum. Bütün (a)şk ve muhabbetlerime rağmen nasıl ağlayarak, inleyerek sana veda edip Seddülbahir'in kan ve ölüm kusan muhitine koştum ise bugün de şâd ü hurrem seni kucaklamaya geliyordum. Pek mûnis ve bana yabancı olmayan sokaklardan bir an evvel seni görmek için pür tehâlük koşarken biliyordum ki şu bastığım toprağın, teneffüs ettiğim havanın omuzlarıma yüklettiği vazâifi kısmen olsun yapabildim. Artık ecdâdım gibi ben de bu yerlerin fâtihi, ben de bu yerlerin mâliki sayılırdım. Karşı karşıya gelip de senin bûy-ı ıtr ve şiirini emdiğim ve göğsüm üstünde çarpan başka bir kalbin mevcudiyetini hissettiğim zaman pür-gaşy ve emel gözlerin gülümseyerek ceketime takılmış kurdelâyı gösterdin ve bu nedir? Dedin.

Cevabı verdim:

- O mu?.. Halifenin yurduna, hâkanın ülkesine senin ismet ve mevcudiyetine göz koyan hâinlerin kanından örülmüş nişâne-i zafer!..

Beni o zaman harîrî ellerinle okşadın ve sevdin. İstanbul'da çok kalmayacaktım. Başka yerler, başka cepheler, başka düşmanlar vardı. Tûran ili cesur ve yiğit evlâdlarını bekliyor. Fırkam techizatını alacak, noksanlarını yetirecek, karanlık, tozlu ve uzun yollarda "Kızılelma" türkülerini bağıracaktı. Hayber'de Süleyman, Söğüt'te Osman Han, Semerkant'ta Timur Kurgan, merkadlerinden kalkmış, kesilen Türklerin çiğnenen yerlerin, yıkılan hânümanların intikamını istiyor. Büyük Tûran ufuklarında kanlı, siyah lekeler, ecdadın türbelerinde gizli, boğuk eninler, Türk erlerin kalbinde sönmez azimler ve kinler var. Soruyorduk:

Süngü mübarezesi talimleri

- Ne kadar kalacaksın?

Ve sonra mütevehhiş, hirâsân kalbini tutarak:

İstemem; dedin söyleme!.. Ben senin bu çılgın ve asabî hallerine gülerken tarihimin mukadderâtına için için ağlıyordum. Senin yanında duyduğum haz ve saadetlerle bahtiyar olurken namuslarına tecavüz edilen genç Türk kızlarının, kesilen, öldürülen arkadaşlarımın mersiye-i felâketine inliyordum. Sen her şeyden bihaber naklettiğim hikâye-i hamâseti vechinin lâtif işmizazlarıyla dinliyor ve ben bir zamanlar Altınordu'nun hükümran olduğu yerlerde şimdi Moskof cinâyet ve fecîalarını görür gibi oluyordum. Nabızlarındaki kanlar ateşleniyor, büyük Turan'ın büyük erlerine kalbî sadakat yeminleri ediyordum.

Terbiye-i bedeniye idman talimleri

İstanbul'da çok kalmayacaktım. Altayların şâhikasında beyaz-pûş, nûranî bir sîma Türk ordusunun halâskâr kumandanlarını bekliyor. Ay yıldızlı bayrağın Kafkasların buzlu ve dumanlı zirvelerine şan, Türk'ün timsali olan hilâl Kıpçak ve İlhan muhitlerine müjde-resân olacaktı. Çok geçmedi. Bir gün yine tıpkı Seddülbahir'in kan ve ölüm kusan muhitine, yerlerden sular çıkaran ağır topların tehdidkâr kucağına gittiğim gibi senden ağlayarak, inleyerek ayr-

İzmir ahalisinin 50 metreden revolverle endahta iştirakleri

سنك انتقامك

کینمك ملهمه‌سنه :

پر فخر وسرور قاباران کوکسمده بیاض و قرمزی رنکلی قورده‌له‌نك هاره‌لی التماعلری پارلارکن قلبمده تعریف اولنماز بر سوینج ، کوزلرمده آلولی و بشوش بر اعتماد ایله ایلك دفعه بن استانبوله دونیوردم . بوتون عشق ومحبتلرمه رغماً نصل آغلایه‌رق ، اینلیه‌رك سکا وداع ایدوب سدالبحرك قان و اولوم قوصان محیطنه قوشدم ایسه بوکونده شاد و خرم سنی قوجاقلامغه کلیوردم . پك مونس وبکا بیانجی اولمایان سوقاقلردن بر آن اول سنی کورمك ایچون بر تهالك قوشارکن بیلیوردم که شو باصدیغم طوپراغك ، تنفس ایتدیکم هوانك اوموزلریمه یوکلتدیکی وظائفی قسماً اولسون یاپه‌بیلدم . آرتق اجدادم کبی بنده بو یرلرك فاتحی ، بنده بو یرلرك مالکی صاییلیردم .

پولیغونده مترده بولنان ماکنه‌لی تفنك ضابطانك تعلیملری

قارشی قارشی‌یه کلوبده سنك بوی عطر وشعریکی امدیکم وکوکسم اوستنده چارپان باشقه بر قلبك موجودیتنی حس ایتدیکم زمان پر غشی وامل کوزلرك کوله‌رك جاکتمه طاقیلمش قورده‌له‌یی کوستردك وبو نه‌در .. دیدك .

جوابی وردم :

— اومی ؟ .. خلیفه‌نك یوردینه ، خاقانك اولکه‌سنه ، سنك عصمت وموجودیتکه کوز قویان خائنلرك قانندن اورولمش نشانهٔ ظفر ! ..

بنی او زمان حریری اللرکله اوقشادك و سودك . استانبولده چوق قالمیه‌جقدم . باشقه یرلر ، باشقه جبهه‌لر ، باشقه دشمنلر واردی . توران ایلی جسور ویکیت اولادلرینی بکلیور . فرقه‌م تجهیزاتی آله‌جق ، نقصانلرینی بتیره‌جك ، قرانلق ، توزلی واوزون یوللرده [قزل الما] تورکیلرینی باغیره‌جقدی . خیبرده سلیمان ، سکودده عثمان خان ، سمرقندده تیمور کورکان مرقدلرندن قالقمش ، کسیلن تورکلرك چیکنه‌نن یرلرك ، ییقیلان خانمانلرك انتقامنی ایستیور . بیوك توران افقلرنده قانلی سیاه لکه‌لر ، اجدادك تربه‌لرنده کیزلی ، بوغوق اینلر ، تورك ارلرینك قلبنده سونمز عزملر وکینلر وار . صوریوردك :

سونكو مبارزه‌سی تعلیملری

— نه قدر قالاجقسك ؟ ..

و صوکره متوحش ، هراسان قلبکی طوتارق :

ایسته‌مم ؛ دیدك سویله‌مه ! .. بن سنك بو چیلغین وعصبی حاللرینه کولرکن تاریخمك مقدراتنه ایچین ایچین آغلیوردم . سنك یاننده دویدیغم حظ و سعادتلرله بختیار اولورکن ناموسلرینه تجاوز ایدیلن کنج تورك قیزلرینك ، کسیلن ، اولدیریلن ارقداشلرمك مرثیهٔ فلاکتنی اینلیوردم . سن هر شیدن بی خبر نقل ایتدیکم حکایهٔ حماستی وجهك لطیف اشمئزازلریله دیکلیور وبن بر زمانلر آلتین اردونك حکمران اولدیغی یرلرده شمدی موسقوف جنایت وفجیعه‌لرینی کورور کبی اولیوردم . نبضلرمده‌کی قانلر آتشله‌نیور ، بیوك تورانك بیوك ارلرینه قلبی صداقت یمینلری ایدیوردم .

تربیهٔ بدنیه ادمان تعلیملری

استانبولده چوق قالمیه‌جقدم . آلتایلرك شاهقه‌سنده بیاض‌پوش نورانی بر سیما تورك اردوسنك خلاصکار قوماندانلرینی بکلیور . آی ییلدیزلی بایراغك قفقاسلرك بوزلی ودومانلی ذروه‌لرینه شان ، تورکك تمثالی اولان هلال قبچاق وایلخان محیطلرینه مژده‌رسان اوله‌جقدی . چوق کچمه‌دی .. برکون ینه طبق سدالبحرك قان واولوم قوصان محیطنه ، یرلردن صولر چیقاران آغیر طوپلرك تهدیدکار قوجاغنه کیتدیکم کبی سندن آغلیه‌رق ، اینلیه‌رك آیر-

ازمیر اهالیسنك ٥٠ مترودن رولورله اندازه اشتراکلری

şekl filaması ile ilerleyen büyük kumandanın rehgüzarına ay zerrîn iltimâlarını sererken kalbimde azim ve ümit, gözlerimde mâzinin nûşîn rüyaları canlandı, içimden doğan lâhûtî bir sadâ

Sina cephesinde sahra sıhhiye ve Hilal-i Ahmer müessesatı

ılıyordum. Şarkın ve şimalin izini yıldızlardan sorarken gözlerin sulanmış, sen beni teşyî ve teşcî için mühtezz dudaklarında hafîf bir ibtisam-ı elîm ile şimendifere yaklaşıyorduk. Homurdayan lokomotif tiz ve acı bir safir ile heva-yı nesîmiyi yardı. Bu sadâ-yı ikaz seni benden ayıracak ve kim bilir bir daha hiç görüşemeyecektik. Çocuklar gibi ağladık ve ağlattık. Ben artık kalbim çarparak parçalanarak, son bir nazar-ı tahassürle senden ayrılırken nermin elini uzattın ve

Hecin süvari müfrezelerimiz deniz banyosunda

-Al, dedin. Benim yadigârım olsun!... Oh! Bundan intişar eden bû-yı şiir ve sekrin senin benliğinden bana bir şemme-i mestî bahşediyor ve beni çıldırtıyordu.

Günlerce, haftalarca kıble-i âmâlimize müteveccih dağları, tepeleri, dereleri aştık, geçtiğimiz yerlerde, yürüdüğümüz yollarda tozdan bulutlar kabarıyor ve göklere karışıyordu.

En önde al ve yüksek atına binmiş eski zamanın üç tuğlu alemine mükabil kırmızı beyaz müsellesü'ş-

Bir hecin sürüsü merada otlamakda

hâle-i sürûr ile tezyin eden kamere sanki hitab ediyordu.

-Bir vakitler bütün Asya'yı çiğneyen Avrupa'nın müntehâ-yı garbine kadar gidip Türk'ün varlığını "Franklara" bildiren ceddim "Atilla"ya selâm götür! Yeni Turan serhadlerine aşan Moskofları atlarımızın ayakları altında çiğnemeye gidiyoruz.

"Mâba'dı 284'üncü sahifede"

Kıt'âtımız hecinlerinin mutad intizamla sulanması

الشكل فلامه سيله ايلرو.
لهين بيوك قوماندانك
رهكذارينه اى، زرين
التماعلريني سەرركن
قلبمده عزم وامید، كوز.
لرمده ماضينك نوشين رؤ.
يالرى جانلاندى، ايچمدن
طوغان لاهوتى بر صدا

سينا جبهه سنده صحرا صحيه وهلال احمر مؤسساتى

بليوردم. شرقك وشمالك
ايزينى يلديزلردن صور.
اركن؛ كوزلرك صولا.
نمش سن بنى تشييع
وتشجيع ايچين مهتز دودا.
قلركده خفيف بر ابتسام
اليم ايله شمندوفره ياقلا.
شيوردق. خومورداپان
لوقوموتيف تيز وآجى بر صفير ايله هواى نسيمى
ياردى. بو صداى ايقاظ سنى بندن ايره جق وكيم
بيلير بر دها هيچ كوروشه ميه جكدك. چوجقلر
كبى اغلادق وآغلاتدق. بن آرتق قلبم چارپه رق،
پارچالانه رق صوك بر نظر تحسرايله سندن آيريلير كن
نرمين الكى اوزاتدك و:

— آل! ديدك. بنم يادكارم اولسون!..

اوخ... بوندن انتشار ايدن بوى شعر وسكرين سنك بنلكندن بكا بر شمهٔ مستى بخش ايديور وبنى چيلديرتيوردى.

كونلرجه، هفته لرجه قبلهٔ آمالمزه متوجه طاغلرى، تپه لرى دره لرى آشدق، كچديكمز يرلرده، يورو. ديكمز يوللرده توزدن بولوطلر قباريور وكوكلره قاريشيوردى.

اك اوكده ال و يوكسك آته بينمش اسكى زمانك اوچ طوغلى علمنه مقابل قرمزى بياض مثلث

هجين سوارى مفرزه لريمز دكز بانيوسنده

بر هجين سوروسى مرعاده اوتلامقده

هالهٔ سرور ايله تزيين ايدن قمره صانكه خطاب ايديوردى:

— بر وقتلر بوتون آسيايى چيكنه يين، اوروپانك منتهاى غربنه قدر كيدوب توركك وارلغنى فرانقلره بيلديرن جدم «آتيلا»يه سلام كوتور! يكى توران سرحدلرينى آشان موسقوفلرى آتلرمزك آياقلرى آلتنده چيكنه مكه كيديورز.

« مابعدى ٢٨٤ نجى صحيفه ده »

قطعاتمز هجينلرينك معتاد انتظامله صولانمسى

MÜBAREK ŞEHİDLERİMİZ

Alay 20 T2 K1 Kumandanı
Yüzbaşı Yusuf Hayati Efendi
(25 Mart 1331)

Alay 38 T1 K3 Kıdemli Yüzbaşı
Mehmed Selim Efendi
(27-28 Nisan 331)

Fırka 25 Alay 75 T1 Kumandanı
Binbaşı Halit Şemsi Bey
(9 Eylül 1332)

Alay 47 Kumandanı Binbaşı
Ahmet Tevfik Efendi
Tarih-i şehadeti
(24 Temmuz 1331)

Alay 177 T3 K12 Kumandanı
Yüzbaşı Ali oğlu Sabri Efendi
(25 Mart 1333)

Alay 70 T1 K4 Kumandanı
Yüzbaşı Ahmet Tevfik Efendi
(16 Temmuz 1332)

Fırka 55 Alay 163 T2 K9
Kumandanı Yüzbaşı
Mehmet Hazım Efendi
(20 Haziran 1331)

Alay 33 T3 K3 Kumandanı
Yüzbaşı İzzet Efendi
(16 Haziran 1331)

Alay 41 Makineli Tüfek Bölüğü
Mülâzım-ı evvel Hasan Efendi
(25 Temmuz 1331)

Alay 24 T3 Yedek Mülâzım-ı
evvel İsmail Hakkı Efendi
(1 Temmuz 1331)

Alay 2 K2 Kumandanı Mülâzım-ı
evvel Mehmet Hilmi Efendi
(16 Teşrin-i evvel 1332)

Alay 31 T1 K1 Kumandanı
Mülâzım-ı evvel Abdülkadir
Efendi (13 Nisan 1331)

Alay 4 T3 K8 İhtiyat Zabıta
Vekili Muhyiddin Efendi
(29 Haziran 1331)

Alay 5 T4 K3 İhtiyat Mülâzım-ı
sâni Ahmet Talat Efendi
(16 Teşrin-i evvel 1332)

Alay 49 Makineli Tüfek Bölüğü
Mülâzım-ı sâni İhsan Efendi
(26 Kânun-ı evvel 1330)

Alay 60 K3 Kumandanı
Mülâzım-ı evvel Nuri Efendi
(22 Temmuz 1331)

مبارك شهیدلریمز

آلای ٤٧ قوماندانی بیکباشی
احمد توفیق افندی
تاریخ شهادتی (٢٤ تموز ٣٣١)

فرقه ٢٥ آلای ٧٥ ط ١ قوماندانی
بیکباشی خالد شمسی بك
(٩ ایلول ٣٣٢)

آلای ٣٨ ط ١ ك ٣ قدملی
یوزباشی محمد سلیم افندی
(٢٧-٢٨ نیسان ٣٣١)

آلای ٢٠ ط ٢ ك ١ قوماندانی
یوزباشی یوسف حیاتی افندی
(٢٥ مارت ٣٣١)

آلای ٣٣ ط ٣ ك ٣ قوماندانی
یوزباشی عزت افندی
(١٦ حزیران ٣٣١)

فرقه ٥٥ آلای ١٦٣ ط ٢ ك ٩ قوماندانی
یوزباشی محمد حازم افندی
(٢٠ حزیران ٣٣١)

آلای ٧٠ ط ١ ك ٤ قوماندانی
یوزباشی احمد توفیق افندی
(١٦ تموز ٣٣٢)

آلای ١٧٧ ط ٣ ك ١٢ قوماندانی
یوزباشی علی اوغلی صبری افندی
(٢٥ مارت ٣٣٣)

آلای ٣١ ط ١ ك ١ قوماندانی
ملازم اول عبدالقادر افندی
(١٣ نیسان ٣٣١)

آلای ٢ ك ٢ قوماندانی
ملازم اول محمد حلمی افندی
(١٦ تشرین اول ٣٣٢)

آلای ٢٤ ط ٣ یدکی
ملازم اول اسماعیل حقی افندی
(١ تموز ٣٣١)

آلای ٤١ ماکینه‌لی تفنك بلوکی
ملازم اول حسن افندی
(٢٥ تموز ٣٣١)

آلای ٦٠ ك ٣ قوماندانی
ملازم اول نوری افندی
(٢٢ تموز ٣٣١)

آلای ٤٩ ماکینه‌لی تفنك بلوکی
ملازم ثانی احسان افندی
(٢٦ کانون اول ٣٣٠)

آلای ٥ ط ٤ ك ٣ احتیاط
ملازم ثانی احمد طلعت افندی
(١٦ تشرین اول ٣٣٢)

آلای ٤ ط ٣ ك ٨ احتیاط
ضابط وکیلی محی الدین افندی
(٢٩ حزیران ٣٣١)

"382'nci sahifeden mâba'd"

Huzurunda hürmetle eğildiğin şu önde giden serdarın gözlerine bak!.. Onu tanıyor musun?..

Birer heykel azm ve cesaret şeklinde tozdan kasırgalar, furtunalar kaldırarak yürüyen şu ketibe-i şan ve celadet nasıl bir vakar ve zi-şeref?.. Git ve ruhları muazzeb olan ecdadıma haber ver! Damarlarımızın içinde deveran eden kan hiç

Limburg'da bir şehidimize son ihtiram
Aydınlı Ramazan Mehmed
Fırka 20 Alay 62 T2 K6 Manga 20

Ebrail'de: Harekete hazırlanmış bir kıt'a-i askeriyemiz

geldiğin zamanki vaz-ı masumunla uzattığın bûy-i şiir ve garâmını duyuyordum. Kalbim çarptı, gözlerim karardı ve uzak sisler içerisinde sana benzeyen bir hayalin Moskof çizmeleri altında perişan inleyerek benden istimdâdını görür gibi oldum.

Asabiyetten titredim. Senin ipek ellerine temas eden senin mevcudiyetinden hâlâ bana bir zerre-i mestî bahşeden küçücük kıymetdar yâdigarını bir daha dudaklarıma götürdüm.

Sağdan ve ileriden mahûf ateş sadaları bize kadar vasıl oluyordu. Azimkâr ve cesur adımlarla yılmaz ve dönmez bir itimatla daima ilerleyip de harbe iştirak ettiğimiz zaman senin kadar sevdiğim tüfeğimin namlusunu düşmana çevirip ateşlerken benden istimdad eder gibi perişan sisler içinde çırpınan gaye-i âmâlimin mücessem hayaline:

- Senin intikamın için! dedim.

21 Teşrin-i sani 33 - Mahmudlu

Ekrem Vecdet

Almanya'da Mulhaym şehrinde makine fabrikasında tahsilde gençlerimiz

Spandau'da talebelerimiz: İmalat-ı harbiye tüfenk fabrikası namına tahsilde

şüphesiz iki bin yıl evvelki "Oğuz'un", "Atilla"nın "Alanguya Hatun'un" kanıdır, emin ve müsterih olsunlar.

Nihayet bir gün billur zemzemelerle, şuh ve cazip inhinalarla uzanıp giden bir suyun kenarından küçükken masallarda dinlediğim "Kaf-dağı"nın beyaz karlarla örtülü şâhikalarını gördüm. Biliyordum ki düşmanla karşılaşmış ve belki de birkaç saat sonra çarpışmaya başlayacaktık. Bir dakika ruhum ezildi, elem ve hasretle maziyi tahattur ederken anladım ki aramızda uzun mesafeler, yüksek ve baş döndüren cebeller bizi yekdiğerimizden ayırıyordu.

Elimi koynuma uzattım; ağlayarak, inleyerek senden ayrılıp yurdumun, milliyetimin aşkıyla ölmek için er meydanına, harp meydanına koşarken beni teşyi'e

(۳۸۲ نجی صحیفه‌دن مابعد)

حضورکده حرمتله اکیلدیکك شو اوکده کیدن سردارك کوزلرینه باق!.. اونی طانیورمیسك؟..

بر هیکل عزم و جسارت شکلنده توزدن قاصیرغه‌لر، فورطنه‌لر قالدیره‌رق یورویه‌ن شو کتیبهٔ شان و جلادت نصل پر وقار و ذی شرف!.. کیت وروحلری معذب اولان اجداده خبر ویر! دامارلرمزك ایچنده دوران ایدن قان هیچ

لمبورغده بر شهیدمزه صوك احترام
آیدینلی رمضان محمد
فرقه ۲۰ آلای ٦۲ ط ۲ ك ٦ مانقه ۲۰

ابرائیلده: حرکته حاضرلنمش بر قطعهٔ عسکریه‌مز

کلدیککك زمانکی وضع معصومانکله اوزاتدیغك بوی شعر و غرامکی دویویوردم. قلبم چارپدی، کوزلرم قرادی و اوزاق سیسلر ایچریسنده سکا بکزه‌ین بر خیالك موسقوف چزمه‌لری آلتنده پریشان اینکله‌یه‌رك بندن استمدادینی کورور کبی اولدم.

عصبیتدن تیره‌دم. سنك ایپك اللرینه تماس ایدن سنك موجودیتکدن حالا بکا بر ذرهٔ مستی بخش ایدن کوچوجك قیمتدار یادکارکی بر داها دوداقلرمه کوتوردم.

صاغدن و ایلریدن مخوف آتش صدالری بزه قدر واصل اولیوردی. عزمکار و جسور آدیملرله، یلماز و دونمز بر اعتماد ایله دائما ایلرولیه‌یوب حربه اشتراك ایتدیکمز زمان سنك قدر سودیکم توفنکمك نامولیسی دشمنه چویروب آتشلرکن بندن استمداد ایدر کبی پریشان سیسلر ایچنده چیرپینان غایهٔ آماللك مجسم خیالنه:

— سنك انتقامك ایچون!.

دیدم.

۲۱ تشرین ثانی ۳۳ — محمودلی

اکرم وجدت

آلمانیاده مولهایم شهرنده ماکنه فابریقه‌سنده تحصیلده کنجلرمز

شپانداوده طلبه‌لرمز: اعمالات حربیه تفنك فابریقه‌سی نامنه تحصیلده

شبهه‌سز ایکی بیك ییل اولکی «اوغوز»ك، «آتیلا»نك «آلان غویا خاتون»ك قانیدر؛ امین و مستریح اولسونلر.

نهایت بر کون بللور زمزمه‌لرله، شوخ و جاذب انحنالرله اوزانوب کیدن بر صویك کنارنده کوچوككن ماصاللرده دیکله‌دیکم «قاف طاغی»نك بیاض قارلرله اورتولو شاهقه‌لرینی کوردم. بیلیوردم که دشمنله قارشیلاشمش و بلکه‌ده بر قاچ ساعت صوکره چارپیشمغه باشلایه‌جقدق. بر دقیقه روحم ازیلدی، الم و حسرتله ماضیی تخطر ایدرکن آكلادم که آره‌مزده اوزون مسافه‌لر، یوکسك و باش دوندیرن جبللر بزی یکدیکرمزدن آییریوردی.

الیمی قوینمه اوزاتدم؛ آغلایه‌رق، اینکله‌یه‌رك سندن آیریلوب یوردمك، ملیتمك عشقیله اولمك ایچون ار میدانه، حرب میدانه قوشارکن بنی تشییع

İlan derci için idareye müracaat olunmalıdır. Evrak ve tasavir-i varide derc olunsun olunmasın iade olunmaz.

YENİ ŞERAİT-İ İŞTİRAK VE MUAMELE

İdarehane: İstanbul - Cağaloğlu'nda Divan-ı Muhasebat arkasında Kapalıfurun Sokağı numro 6
Telefon: İstanbul - 1854

Posta ücreti dahi dâhil olduğu hâlde iştirak bedeli:	Bir yıllık — Altı aylık
İstanbul ve vilayat için	70 kuruş 40
Memalik-i ecnebiye için	18 kuruş 10

İhtâr: Bir senelik abone 24 ve altı aylık 12 nüsha itibar edilir. Abone bedeli pul olarak gönderilirse ancak posta pulu kabul edilir ve gerek pul ve gerek nakd-i taahhüdlü mektub derununda gönderilmelidir. Aksi takdirde ziya'ından mesuliyet kabul olunmaz. Tarih-i iştirakde münteşir nüshadan bidâ ile âtiyen çıkacak 24 veya 12 nüshaya abone kayd olunur. İlk sayıdan itibaren yalnız şimdiye kadar münteşir geçmiş nüshalara abone kayd olunmaz. Ancak ikinci cildi teşkil edecek olan 25'inci sayıdan dahi nusuh-ı âtiye abonesine birlikde ve bedelat-ı hazıre-i cedide ile iştirak olunduğu takdirde abone kayd ve kabul olunabilir ve bu da elyevm mevcudu kalmamış olan (iki) numrolu nüsha noksan olmak şartıyladır ve zaman geçdikce işbu noksaniyet daha bir iki nüshaya da sirayet etmeye müste'iddir. Fakat abone aded-i nüsha üzerine muteber olmasıyla noksan yerine intişar edecek nusuh-ı atiye adedi aboneye zamm ve temdid olunur.

Yeni abonelerimize: "Teşrin-i sani 1333" tarihli yirmi üçüncü nüshamızda abone şeraitimizi işbu yirmi dördüncü nüshamızın intişarına ta'likan ilga ve mahall-i mahsusuna tahrir ve işaret etdiğimiz hâlde mülgâ şerâit-i sabıkamız dairesinde ve Kanun-ı evvel mâhı içinde birçok zevatın mektubları ve abone bedelleri idaremize geldi. Bu babda şerait-i hazıre-i cedîdemizin icab etdiği muameleyi icradan başka bir şeye imkan yokdur. Balada ber-tafsil zikr edildiği vechile mebaliğ-i mürsele kemiyyetine ve suret-i iş'arlarına göre istihkakları kadar nüsuh-ı atiye adedi şimdilik namlarına kayd ve bu 24'üncü nüshamızdan bidâ' ile irsal ve alacakları hitam bulunca kat' olunur. Meğer ki şerait-i cedidemize tevfikan arzularının icab etdireceği mebaliğ itmamen irsal ve nisabına iblâğ oluna.

Sür'at – İntizam – Ciddiyet

KİTABHANE-İ SÛDÎ

İstanbul – Bab-ı âlî caddesi numro 40

Her nev'i âsâr için yegane mahall-i müracaatdır. [Kitabhane-i Sûdî] her hafta ailelere mahsus yemek kitapları, sıhhî eserler, meraklı romanlarla, küçüklere mahsus edebî, ahlâkî hikayeler vesair mütenevvi' âsâr neşr etmekdedir.

"Kitabhâne-i Sûdî"nin yeni neşriyatından:

TARİH VE MÜVERRİHLER

Subhi Edhem Bey, "Fen Adamları" ve "Ulum-ı Tabi'iyye Lügati" gibi büyük ve muazzam bir eserin telifiyle meşgulken yeni ve mühim diğer bir serinin neşrine başlıyor. Gizo, Mesişele, Sentbov, Renan gibi meşhur müverrihlerle bizde yetişen İbn Haldun, Cevdet Paşa, Naima gibi tarihcilerin hayat ve eserleri hakkında malumatı havi olan bu serinin ilk cildi:

Tarih ve Müverrihler

ismi altında çıkmışdır. Bu cild, "Kadîm Medine" namındaki lâ-yemut eseriyle herkesce tanınan (Fostel dö Kolanj)ın hayat ve asarı hakkında malumatı cami'dir. Bundan başka tarih hakkındaki son nazariyatda muhtasıran tedkik edilmişdir. Gençliği tenvir için Subhi Edhem Bey'in tutduğu bu tarzın pek şayan-ı takdir olduğu şübhesizdir. Naşiri İstanbul'un genç ve müteşebbis kitabcısı Kitabhane-i Sûdî'dir. Fiyatı 15 kuruş-dur.

[Kitabhane-i Sûdî] bütün kar'ilerine meccanen kitab takdim etmek için yeni bir fihrist neşr etmişdir. Taleb ediniz.

اعلان درجی ایچون ادارەیه مراجعت اولنملیدر . اوراق و تصاویر وارده درج اولونسون اولنماسون اعاده اولنماز .

یکی شرائط اشتراك ومعامله

ادارەخانه : استانبول — جغال اوغلنده دیوان محاسبات آرقەسنده قپالی فرون سوقاغی نومرو ٦
تلفون : استانبول — ١٨٥٤

پوسته اجرتی دخی داخل اولدیغی حالده اشتراك بدلی :	بر ییللق — آلتی آیلق
استانبول و ولایات ایچون	٧٠ غروش ٤٠
ممالك اجنبیه »	١٨ فرانق ١٠

اخطار: بر سنەلك آبونه ٢٤ وآلتی آیلق ١٢ نسخه اعتبار ایدیلیر . آبونه بدلی پول اولەرق کوندریلیرسه انجق پوسته پولی قبول ایدیلیر وکرك پول وکرك نقد تعهدلی مکتوب درونده کوندرلیلیدر . عکسی تقدیرده ضیاعندن مسئولیت قبول اولنماز . تاریخ اشتراکده منتشر نسخەدن بدأ ایله آتیاً چیقەجق ٢٤ ویا ١٢ نسخەیه آبونه قید اولنور . ایلك صاییدن اعتباراً یالکز شمدی‌یه قدر منتشر کچمش نسخەلره آبونه قید اولنماز . آنجق ایکنجی جلدی تشکیل ایدەجك اولان ٢٥ نجی صاییدن دخی نسخ آتیه آبونەسنه برلکده و بدلات حاضرۀ جدیده ایله اشتراك اولندیغی تقدیرده آبونه قید و قبول اولنەبیلیر وبوده الیوم موجودی قالمامش اولان (ایکی) نومرولو نسخه نقصان اولمق شرطیەدر وزمان کچدکجه اشبو نقصانیت داها بر ایکی نسخەیه‌ده سرایت ایتمکه مستعددر . فقط آبونه عدد نسخه اوزرینه معتبر اولمسیله نقصان یرینه انتشار ایدەجك نسخ آتیه عددی آبونەیه ضم و تمدید اولنور .

یکی آبونەلریمزه : « تشرین ثانی ١٣٣٣ » تاریخلی یکرمی اوچنجی نسخەمزده آبونه شرائطمزی اشبو یکرمی دردنجی نسخەمزك انتشارینه تعلیقاً الغا ومحل مخصوصنه تحریر واشارت ایتدیکمز حالده ملغا شرائط سابقەمز دائرەسنده و کانون اول ماهی ایچنده بر چوق ذواتك مکتوبلری وآبونه بدللری ادارەمزه کلدی . بوبابده شرائط حاضرۀ جدیدەمزك ایجاب ایتدیکی معامله‌یی اجرادن باشقه بر شیئه امکان یوقدر . بالاده بر تفصیل ذکر ایدلدیکی وجهله مبالغ مرسله کمیتنه وصورت اشعارلرینه کوره استحقاقلری قدر نسخ آتیه عددی شمدیلك نام‌لرینه قید وبو ٢٤ نجی نسخەمزدن بدأ ایله ارسال وآله‌جقلری ختام بولنجه قطع اولنور . مکرکه شرائط جدیدەمزه توفیقاً آرزولرینك ایجاب ایتدیرەجکی مبالغ اتماماً ارسال ونصابنه ابلاغ اولنه .

سرعت — انتظام — جدیت

کتابخانۀ سودی

استانبول — باب عالی جادەسی نومرو ٤٠

هرنوع آثار ایچون یگانه محل مراجعتدر . [کتابخانۀ سودی] هر هفته عائلەلره مخصوص یمك کتابلری ، صحی اثرلر ، مراقلی رومانلرله ، کوچکلره مخصوص ادبی ، اخلاقی حکایەلر و سائر متنوع آثار نشر ایتمکدەدر .

« کتابخانۀ سودی » نك یکی نشریاتندن :

تاریخ ومورخلر

صبحی ادهم بك ، « فن آدملری » و « علوم طبیعیه لغتی » کبی بیوك و معظم براثرك تالیفیله مشغولکن یکی و مهم دیکر بر سەرینك نشرینه باشلایور . کیزو ، میشەله ، سنت بوو ، رەنان کبی مشهور مورخلرله بزده یتیشن ابن خلدون ، جودت پاشا ، نعیما کبی تاریخجیلرك حیات واثرلری حقنده معلوماتی حاوی اولان بو سەرینك ایلك جلدی :

تاریخ ومورخلر

اسمی آلتنده چیقمشدر . بوجلد ، « قدیم مدینه » نامندەکی لایموت اثریله هرکسجه طانینان (فوستل دوقولانژ) ك حیات و آثاری حقنده معلوماتی جامعدر . بوندن باشقه تاریخ حقندەکی صوك نظریاتده مختصراً تدقیق ایدلمشدر . کنجلکی تنویر ایچون صبحی ادهم بکك طوتدیغی بو طرزك پك شایان تقدیر اولدیغی شبهەسزدر . ناشری استانبولك کنج و متشبث کتابجیسی کتابخانۀ سودیدر . فیئاتی ١٥ غروشدر .

[کتابخانۀ سودی] بتون قارئلرینه مجاناً کتاب تقدیم ایتمك ایچون یکی بر فهرست نشر ایتمشدر . طلب ایدیکز .

EŞYA-YI ASKERİYE ANONİM TİCARET ŞİRKETİ

Ordu-Donanma Pazarı

Yeni postahane karşısında Hamidiye türbesi caddesinde numro 24-26

Telgraf adresi	Telefon numrosu
Ordu-Donanma Pazarı	1907

Berrî ve bahrî bi'l-umum zabitana ve mekteblilere mahsus bir müessese olup tuhafiye, saraciye, kavafiye, terzihane dairelerini muhtevîdir.

Tuhafiye: Fanila, çorap, mendil, gömlek, lavanta, kolonya, termos, matara, kalpak, son numune üzre kabalaklar, müstensih kutuları, seyyar karyola manevra, sandukları, çadırlar, çadır mobleleri, battaniye, yasdık, yorgan, cibinlik, portatif filtreler, son numune üzre uzun ve kısa meçler vesaire.

Saraciye: Eğer takımları, araba koşum takımları, manevra kemerleri, son numune üzre meçler için kemer, süngülük askı kayışları, rovelver kılıfları, her boyda harita çantaları, hurç ve telatin sandıkları vesaire.

Kavafiye: Askerî ve sivil potinler, çizmeler, su geçmez nev'den uzun potinler, keterler ve Rus lastikleri mevcud olup arzu edilen formada sipariş üzerine dahi ayakkabları yapılmakdadır.

Terzihane: Askerî ve sivil cümleyi memnun edecek bir hal-i mükemmeliyetde olup her nev'i kumaşlar mevcuddur. Mallar metîn, fiyatlar nisbeten ehvendir.

Sağlam ve zarif her nev'i ayakkabları,
Eşya-yı askeriye, lastik, çay vesaire...

Toptan – Perakende

Telefon: İstanbul 40

BEKİRZADE HACI EMİR HASAN TİCARETHANESİ

İstanbul Bahçekapu - Birinci Vakıf Han

(fiyatlar ehven ve maktu'dur)

Şubesi: Yeni postahane karşısında numro 36

اشیای عسکریه آنونیم تجارت شرکتی

اردو — دونما بازاری

یکی پوسته‌خانه قارشیسنده حمیدیه تربه‌سی جاده‌سنده نومرو ٢٤—٢٦

تلغراف آدره‌سی	تلفون نومروسی
اردو — دونما بازاری	١٩٠٧

بری و بحری بالعموم ضابطانه و مکتبلیلره مخصوص بر مؤسسه اولوب تحافیه، سراجیه، قوافیه، ترزیخانه دائره‌لرینی محتویدر.

تحافیه: فانیله، چوراب، مندیل، کوملك، لاوانطه، قولونیا، ترموس، مطره، قالپاق، صوك نمونه اوزره قبالاقلر، مستنسخ قوطولری، سیار قاریوله مانوره، صندوقلری، چادرلر، چادر موبله‌لری، بطانیه، یاصدیق، یورغان، جیبنلك، پورتاتیف فیلترهلر، صوك نمونه اوزره اوزون وقیصه مچلر وساره.

سراجیه: اکر طاقملری، آرابه قوشوم طاقملری، مانوره کمرلری، صوك نمونه اوزره مچلر ایچون کمر، سونکولك آصق قایشلری، رووولور قلیفلری، هر بویده خریطه چانطه‌لری، خورج و تلاتین صندقلر و ساره.

قوافیه: عسکری و سیویل پوطینلر، چیزمه‌لر، صو گچمز نوعدن اوزون پوطینلر، کترلر و روس لاستیکلری موجود اولوب آرزو ایدیلن فورماده سپارش اوزرینه دخی آیاق قابلری یاپلمقده‌در.

ترزیخانه: عسکری و سیویل جمله‌یی ممنون ایده‌جك بر حال مکمّلیتده اولوب هر نوع قماشلر موجوددر. ماللر متین، فیاتلر نسبةً اهوندر.

صاغلام و ظریف هر نوع آیاق قابلری،
اشیای عسکریه، لاستیك، چای وساره...

طوپدن — پراکنده

تلفون: استانبول ٤٠

بکرزاده حاجی امیرحسن تجارتخانه‌سی

استانبول بغچه قپو — برنجی وقف خان

فیاتلر اهون و مقطوعدر.

شعبه‌سی یکی پوسته خانه قارشوسنده نومرو ٣٦

ییل — ٢

حرب مجموعه سی

صایی — ٢٤

ربیع الاول ١٣٣٦

کانون اول ١٣٣٣